

BAŞVEKİL FİKRİNİ SÖYLEYEDİ

Yazı Hürriyeti Baki Kalacak Ve Bu Hürriyet Zarar Vermeyecektir

Sekiz Gazetecinin Hudut Haricine Çıkarılmaları Teklifi İsmet Paşanın Müdahalesi İle Reye Konmadı

Ankara, 5 (H.M.) — Bugün Hükümet Merkezinde insana her dakika fevkalâde hâdiseler karşısında kalabileceği hissinin veren asabi, üzücü, gergin bir hava vardı: Meçhulât içindeydik; bir saat, iki saat, üç saat sonra ne olacaktı, bilmiyorduk.

Meclis binası çok erken doldu. Samiine tahsis edilen sandalyelerden taşarak yan kapılara dökülen meraklı bir dinleyici kafilesi vardı.

Süferaya tahsis edilen localar da doluydu. Başta Irak başvekilî olmak üzere şehrimizde bulunan nekadar elçi varsa hemen hepsi gelmişlerdi. Müzakereyi dinlemek, verilecek kararı öğrenmek istiyorlardı.

Celseyi Kâzım Paşa açtı. Matbuat meselesi hakkında verilen tahrir okundu, kürsüye İsmet Paşa çıktı. Üç beş satırla ne istenildiğini anlattıktan sonra bu talep karşısında hükümetin ne düşündüğünü anlatmayı, müzakerenin sonuna bırakarak aşağı indi.

Söz alanların adedi gittikçe yükseliyordu, kürsüye Evvelâ Süreyya Bey çıktı. (Yarın) da, Son Posta da çıkan bazı makalelerin bazı fikirlerini okudu:

— Düşmanlık karşısında yazı diye bağırıldı. Süreyya Bey isim zikretmeksiniz, bu düşmanlığı yapanların düşman ordularında hizmet etmiş insanlar olduğunu söylüyor, bu düşmanlığa nihayet verilmesini istiyordu. Kürsüden inince yerine Mazhar Müfit B. geçti:

— Yapılan neşriyatın tenkit değil hep menfi hareket olduğunu söyledi.

Kürsüye Ziya Gevher B. geldi:

— Yapılan neşriyatın gençlik üzerinde tahripkâr tesir yaptığını ilâve etti. Bu mütaleayı Ahmet İhsan B. bir düşünce ile tamamladı:

— Hükümet otoritesi aleyhindeki yazılara müsaade edilirse iş nihayet anarşiye kadar gider, dedi.

Artık hatipler yekdiğerini takip ediyorlardı. Sıra ile Edirne Meb'usu Şeref, Konya meb'usu Refik Beyler kürsüye

Dünkü müzakerede söz söyleyenler, sıra ile: Mazhar Müfit Rasih, Ali Saip, Emin, Refik ve Ziya Gevher beyler, çıktılar ve aynı sesi yükselttiler. Sıra Yunus Nadi Beye gelmişti. Cumhuriyet Başmuharriri kürsüye çıkınca hadiseye sebep olan münakaşaların ön safında bulunmuş olmak itibarile bütün nazırlar ona dikildi. Cumhuriyet Başmuharriri de bu düşüncedeydi fakat aynı zamanda şahsı ve serveti hakkında

Dildarı Hürriyet Diyor ki...

Hürriyet — Beni yine bu kafesin arkasına mı koyacaklar sanıyorsunuz? Bunu inkılâptan asla ümit etmem!

yapılmış olan imalara cevap verdi:

Yalandır, diyordu. Maamafih günün en kuvvetli nutkunu söyleyen Ali Saip B. oldu. Urfa meb'usu bu muhalif neşriyattan bahsederken bu neşriyatı yapanların şahısları hakkında da söylüyordu:

— Arif Oruç, Zekeriya, Kadri, İsmail Hakkı, Zeynel Besim, Sirri diye isim sayıyordu. Fakat Zekeriya hakkında yalnız:

— Misyoner parası ile okumuştur, dedi. Neşriyatını şiddetli bir lisanla muabaze etmekle beraber şahsı hakkında fazla mütelea ilâve etmedi.

Hava gittikçe ağırlaşıyor, verilecek kararlar hakkında yapılan tahminler oittikçe bedensiyordu.

Mersin meb'usu Hamdi, Antalya meb'usu Rasih Beyleri de dinledikten sonra bu bedbini son haddine vardı. Dinleyenler:

— Muhalif gazetelerin seddi kararı verilmesi mümkündür, diyorlardı. Müstakil meb'uslardan Halil Beyin de matbuat meselesinde arkadaşlarından ayrılmadığı görülünce bu tahmin umumileşti.

Şimdi sıra kısa bir teneffüse gelmişti. Ağzından ağza bir sayfa dolaştı:

— Muhalif neşriyatında bulunan gazetecilerin hudut harici edilmeleri için bir tahrir hazırlanmaktadır, deniliyordu. Bu yalan değildi. Tahriri hazırlayan Ali Saip Beydi. Bu tahririn metni de şu idi:

"Memleket ve vatana hiyanetleri sabit olan isimleri aşgıda yazılı şahısların vatandaşlık hukukundan iskat edilmesini ve bir daha memlekete girmemek üzere hudut haricine çıkarılmalarını teklif ediyoruz:

Arif Oruç, M. Zekeriya, Kadri, İzmirde Yeni Asırcı İsmail Hakkı, Halkın Sesi muharriri Sirri, Lülevan muharriri Kantar, oğlu, Hizmetçi Zeynel Besim, Yeni Asırcı Behzat Arif..

Koridorda okadar asabi bir hava esiyordu ki (Ali Saip) (Devamı 3 üncü sayfada)

Meclis Müzakeresinde "SON POSTA,"

Bundan on beş gün evvel "Cumhuriyet", gazetesile "Yarın", gazetesi arasında şiddetli bir yazı kavgası çıktı. Her iki taraf ta, birbirlerine, çok ağır kelimeler söylediler.

Biz bu kavgaya hiçbir suretle karışmadık. Münakaşa adabı hakkındaki sarsılmaz prensiplerimiz, bizi bu meselede seyirci vaziyetinde bıraktı. Fakat, bir zaman geldi ki, bu söz döğüşünde vakarımızı muhafaza etmemize rağmen, bazı gazeteler bize de hücum ettiler. İlk zamanlarda, hiçbir sebep zikretmeden veya tenkitkâr neşriyatımızı fena niyetlere hamlederek, bize karşı da: "Alçak, serseri, vatan ha'ini", gibi isnatlar savurmaya başladılar.

Biz, maddeye istinat ederek yapılan hücumlara cevap verdik, ve küfürlere karşı her medenî insanın muhafazaya mecbur olduğu vakardan biran bile ayrılmadık.

Fakat bu hücumların ithama ait olan kısmı Meclis kürsüsünden ve Türk gazetecilerini ayrı ayrı pek iyi tanıması lâzım gelen Ali Saip Beyin ağzından da tekrar edildi.

Bu ittihamlar, arkadaşımız M. Zekeriya Beye ve "Son Posta", ya tevcih edilmiştir. Arkadaşımız, ittihamların kendisine ait kısmına bugünkü sütununda cevap vermiştir.

"Eh, benî itihâm edenlere hatırlatmak isteriz ki, "Son Posta", nin sahipleri M. Zekeriya Beyden ibaret değildir ve bu isnatlar, yalnız onu değil, gazetemizin öteki sahiplerini, hatta yazı yardımcıları ile iftihar ettiğimiz bütün muharrir arkadaşlarımızı şiddetle incitmiş, müteessir etmiştir.

Kendimizi müdafaa mevkiinde, bilmiyenlere şunu öğretmek isteriz ki, "Son Posta", sahiplerinden Ali Ekrem ve Selim Ragıp Beyler, hem harp cephelelerinde, hem de "Son Saat", in ortakları olarak inkılâp cephesinde orduya ve matbuata hizmet etmiş, temiz ve alnı açık insanlardır. Bütün hayatını matbuat aleminde istihbarat ve idare işleriyle, ayrıca matbaacılıkla geçirmiş olan Halil Lütfi Bey de, ötekiler gibi, bir damla siyasi leke ile kirlenmemiştir. Bize tahrirî yardımını esirgemeyen ve yalnız isimlerini değil, sülâlesini bile bu memleket tanıdığı ve iftiharla yadettiği diğer muharrir arkadaşlarımız için de söylenecek bir tek söz bulunamaz.

Saip B. millet vekilidir. Millet Meclisi kürsüsünde yazı söyleyemez, fakat yanlış, tamamen yanlış malûmat almış ve bu malûmatı tekrar etmiştir.

Binaenaley, "Son Posta", Büyük Millet Meclisinin kürsüsünden söz söyleyen Millet vekilinden, aldığı yanlış malûmatı tashih etmesini, binnettice ister; hem de bunu Millet'in büyüklüğü, Meclisin büyüklüğü nisbetinde muazzam bir hak olarak ister.

(Zekeriya Beyin cevabı iç sayfamızda)

Şmelling

Cihan Boks Şampiyonu İlan Edildi.

Cleveland, 4 (A.A.) — Tonney'den inhilâl eden cihan boks şampiyonluğu maçı Amerika şampiyonu Stribbling ile Alman şampiyonu Şmelling arasında bugün 40,000 seyircinin huzurunda yapılmıştır. Neticede Alman Şmelling galip gelerek cihan boks şampiyonu ilan edilmiştir.

Ayancıkta Sel

Dekovil Kismen Oldu, Zayıf Var

Ayancık, (Hususi) — Yağın yağmurlardan Ayancık çayı taşmış, Zingal Orman Şirketinin dekovil hattını kısmen tahrip etmiştir. Divarsökü ile Yenice ma nahiyesi arasında bazı nüfus zayıf olduğu haber veriliyorsa da henüz kat'î malûmat alınmamıştır.

Müzakerenin Mufassal Kısmı 5inci, Başvekilin Nutku Da Tam Olarak 4 üncü Sayfamızdadır.

Halkın Sesi

Matbuat Kanununun Tadili Ve Halk

Matbuat Kanununun tadil nihayet bir emrivakidir. Fakat bu emrivakilin icabı olan vaziyet muhtelifdir. Bir kısım alâkadarlar buna lüzum olduğunu iddia ediyorlar. Bâ-yük bir diğer kısım da bunu yersiz ve lüzumsuz buluyor. Bu münasebetle hükmüne müracaat ettiğimiz halk ta bakınız ne diyor:

All B. Sirkeci Kemal B. sineması karşısında 23

— Cümhuriyetimizin bugünkü kanunlarında şahısların, şerefleri ve bütün teşekküllerin haklarını koruyacak ve bunlara dil uzatanları cezalandıracak maddeler vardır. Eğer Matbuat Kanunundaki bazı hükümler şiddetlendirilmek istenirse bunlar kanunlarımıza ilâve edilebilir. Bence yeni bir Matbuat Kanunu yapmak, matbuat hürriyetini tahdit etmek şimdilik doğru değildir. Çünkü İsmet Paşanın da söylediği gibi tenkide ve muhalefete herhalde ihtiyacımız vardır. Bunda Cümhuriyetimiz müstefit olacaktır.

İhsan B. Kadırga meydanı 17

— Memleketimizde lâtıf bir iktisadi buhran ve binaenaleyh ıstırap var. Bu; muhakkaktır. Muhafif ve muvafık bütün gazeteler elele vererek garazsız ve ıvezsiz bu derde çare aramak mecburiyetindedir. Bence sövüşmeler ve şahsiyat doğru değildir. Samimi olan ve bundan hiç kimse çekinmemelidir. Çünkü derdini saklayan dermanını bulamaz. Bunun için matbuat hürriyetinin tahdidini boğru bulmam.

Mehmet Etem B. (Balırcıköy Kartaltepe, Belediye bahçesi karşısında 5)

— Cümhuriyet, matbuat hürriyetine kavını bulur ve feyizlenir. Son gazete münakaşaları biraz çirkin ve bir cümhuriyet matbuatından beklenmeyecek kadar açık oldu. Yani şahıslara sövüldü. Fakat inkılâba ve mukaddesata bir tecavüz yoktu. Olsaydı müddeumilik harekete geçerdi. Bugünkü Ceza ve Matbuat kanunumuz bu sövüşmeler hakkında verilecek cezaları tamamen ihtiva ediyordu. Bence yeni bir Matbuat Kanununa lüzum yoktu.

Garip Bir Sarhoşluk Meselesi

Rüsumat Memuru İsmail Hakkı Efendinin Parasını Kim Almış?

Evvelsi gece rüsumat muhafaza memurlarından İsmail Hakkı Efendi sarhoş olmuş ve bir otomobile atlayarak şoföre Karagümrüğe çek demiş. Sarhoşlukla fazla izahat veremediği için şoför İsmail Hakkı Efendinin evini bulamamış, Karagümrük polis komiserliğine teslim etmiştir. Şoför İsmail Hakkı Efendiyi teslim ederken şapkası ve elbisesiyle üzerinde bulunan parası hakkında bir zabıt varakası yapılmasını teklif etmiş, fakat bu iş unutulmuş, yapılmamış. İsmail Hakkı Efendi bir taraftan bu noksanlıktan şikâyet ve bazı eşyanın kaybolduğunu iddia etmektedir. Diğer taraftan komiserlik te İsmail Hakkı Efendiyi sarhoşluk cürmüne müddeumumilğe vermiştir.

Belediyede İctima

Esnafın Cemiyetlerle Olan Vaziyeti Konuşuldu

Dün öğleden sonra belediyede Şehir Meclisi salonunda Belediye Reisi Muhiddin Beyin riyaleti altında belediye reis muavinleriyle, müdürleri ve daire memurları ve kaymakamların iştirak ettikleri bir toplantı yapılmıştır.

İctima işleri, talimatnamelerin tatbikinde tereddüt hasıl olan noktalar hakkında Muhiddin Bey ve müdürler izahat vermişlerdir. Bu ictimada bilhassa esnafın cemiyetlere kaydedilmeleri meselesi mevzu bahis olmuştur. Esnaf cemiyetlerinin üçüncü maddesi mucibince bütün esnafın cemiyetlerine kaydedilmeleri lâzım geldiği hakkında bir de karar verilmiştir. Kaydedilmeyenlerden nakit ceza alınacaktır.

Tarihi Kitaplar Ciltletiliyor

Topkapı Sarayı Kütüphanesindeki cilt ve tezhip itibarile tarihi kıymeti haiz olan eserlerin tamir edilmesine karar verilmiştir. Eski teclit ve tezhip usulünün Türkiyede yegâne mütehassısı olan Bahattin B. bu tamir işine memur edilmiştir.

Kandilli Faciasına Bir Üçüncü El Mi Karışmış?

Belkis Hanımın Kâğıtları Arasında Bulunan Mektubu, Sevgilisi Tarafından Öldürülmesine İhtimal Verilmeyen Bir Delil Olarak Gösteriliyordu

Kandilli koruluklarında tabanca kurşunu ile ölü bulunan genç zabıt vekili Vahit Beyle sevgilisi Belkis Hanımın kalp sızlatan maceraları etrafında yeni bazı malûmat verilmektedir.

Bu malûmata göre, Vahit Beyin sevgilisini öldürdükten sonra intihar etmesi ilk safhada bir hakikat olarak kabul edilmiş ise de şimdi, iki gençin bir başka el tarafından öldürülmüş olmaları ihtimali ileri sürülüyor. Bu el kimin elidir? Buna dair henüz sarıh malûmat yoktur. Fakat bilhassa Belkis Hanımın annesi böyle bir elin mevcudiyetine kanidir ve vak'anın şimdikiye kadar anlatılan şekilde cereyan etmediğine bir delil olmak üzere genç kızın 29 Haziranda Vahit Beye gönderilmek üzere yazıp ta göndermeye vakit bulamadığı mektubu ileri sürüyor:

Bu mektup şudur:

Mektubun Sureti

"İsterdim ki benim sana karşı olan sevgimi anlıyasın, onu takdir edesin; belki ozaman beni severdin. Biliyorum: Beni sevmedin, bunu itiraf ettin. Senin söylediğin herşeye inanıyorum; fakat yalnız tek birşey var: Onu anlamak istemiyorum. Biliyor musun bu nedir? İsterdim ki dünyada hiç birşey senin, bana karşı olan sevgine mâni olmasın. Seni çok iyi biliyorum, anlıyorum.

Babanla olan vaziyeti en ince noktasına kadar işitiyorum. Senin vaziyetin çok fena. Bana tercih ettin. Haklım var. Herkes ben değil. Sana o gün neden telefon ettim; bunu anlamak istersin:

İrademe hâkim olmadım, herkesin neşeli olduğu bir zamanda ben de hiç olmazsa sesini işitmek istedim. Bunun bana ne kadar büyük birşeye malolacağını biliyordum. Yalnız gururum kalmıştı. İşte o gün bunu da öldürdüm. İsterdim ki bunları bizzat söyleydim. Fakat ne yazık! Onu bulamıyorum. Hiç olmazsa, dedim, okusun. Biliyorum, nasılsın? Beni unuttun mu?

47 Lira uçtu

İzmitli bakka! Mehmet Efendi dün kılıç Ali camiinde dolaşırken yankesiciler cebindeki 47 lirayı çalıp kazmışlar-

Anlatamamak İstirabı

Çok tabii değil mi? Zaten beni sevmemiştin ki. Hayır, hayır.. Sen beni sevdin. Bunu kendim de anlıyorum. Anlatamamak ne büyük ıstırap. Ben kendimi sana çok yakın buluyorum ve düşünüyorum. Yakın olan herşey nihayet birleşiyor. Fakat bu olacak mı? İsterdim ki sevgi, aşk teatrisini benim üstümde de göstermesin.. Düşünüyorum, belki çok büyük günahım var. Eğer bu da seni sevmekse ben bu günahı bile bile yapıyorum. Her günahkârın gideceği yer cehennem değil mi? İşte ben de seve seve oraya gitmiye çoktan razıyım. Seni çok seviyorum.

"İsterdim ki benim olduğu gibi ben de senin gözünün önünden hiç gitmiyeyim. Daima ve her yerde seninle beraber olayım. Benimle olduğun gibi en mes'ut zamanında, en kederli zamanında benden hiçbir şey saklamıyasın; ben de öyle. Söylediğim en samimi sözleri yalan diye dinlemiyesin ve istiyorum ki eğer seni bilmiyerek üzdümse beni affedesin. Çünkü sensiz yaşayamayacağımı anlıyorum. Beni seviyor musun? Sana okadar yakınım ki yavaşça "evet", desen işitecek ve seni ölüncüye kadar bekleyeceğim." Belkis Safer

Amerikan Mektep Gemisi

Amerikan Deniz Ticaret Mektebi gemisi dün 122 talebeyi hâmil olarak Lımanımıza gelmiştir.

Şahadetname Alan Şehit Çocukları

Şehrimizdeki Yatı Mekteplerinden 200 Talebe Mezun Oldu

Şehrimizde bulunan üç şehir yatı mektebinden bu sene (255) kimsesiz çocuk şahadetname almaya muvaffak olmuşlardır.

Vilâyete ait olan Ortaköydeki İnönü yatı mektebinden (80), Maarif Vekâleti tarafından idare olunan Dumlupınar mektebinden (100) ve Yıldızdaki Hakimiyeti Milliye yatı mektebinden de (75) fakir çocuk mezun olmuştur.

Bunlardan bir kısmı arabalarının yanına gönderilmiştir. Hiç kimsesi olmayanlar da san'at mekteplerile diğer mekteplere yerleştirilecekler, bu suretle orta tahsillerini yapmaları mümkün olacaktır. Bunlardan birkaçı da şehir bandosu için ayrılacaklar ve muzika dersi göreceklendir.

Sevgililer

Kaçtılar, Fakat Çabuk Yakalandılar

Kasımpaşada uzun yolda Balaban hanında oturan 17 yaşlarında Fatma Hanım bir müddettenberi İhsan isiminde bir gençle sevişiyorlarmış. İhsan Efendi sevdiği kıızı ailesinden istemiş, fakat ret cevabı almıştır. Bunun üzerine iki sevgili bir yerde buluşmuşlar ve bir otomobile kaçmışlardır.

Genç kızın annesi hadiseyi Polise haber vermiş, yapılan araştırmaya neticesinde polisler iki sevgiliyi gizledikleri yerde bulmuşlardır.

Genç kız henüz reşit olmadığı için ailesine teslim edilmiştir. Fakat, zabıtaya verdiği ifade; "beni babam başka erkeğe verirse kendimi öldürürüm", demiştir.

Tezyini San'atler Mektebi

Babiali caddesinde bulunan eski Hat'atlar Mektebinin Güzel San'atler Akademisine iltihakına karar verilmiştir. Şimdiki ismi (Şark Tezyini San'atler Mektebi) olan bu müesseseye hafta sonunda Fındıklıdaki Akademi binasına nakledilecektir.

Günün Tarihi

Brezilya Sefiri İtimatnamesini Takdim Etti

Ankara, 5 — Brezilyanın ilk Ankara elçisi M. Pimental cenapları dün ReisiCumhur Hz. ne itimatnamesini takdim etmiş, bu münasebetle mutat nutuklar teati olunmuştur.

Muhafız Gücü Sporcuları

Şark hududuna kadar bir te-nezzüh seyahati tertip eden Muhafız Gücü bisikletçileri dün Ankara'ya dönmüşlerdir.

Bir İdam Kararı

Geçen sene Muğlanın Bozarmut köyünde Arnavut İsmail isminde birisini katleden Muğla köylülerinden Ali oğlu Memiş hakkında idam kararı verilmiştir.

Hukuk Talebeleri

Hukuk fakültesi talebe Cemiyeti dün toplanarak eskil hesapların tasfiyesi milli talebe birliğinin ihyası ve 24 Temmuz lozan gününe hazırlık meselelerini görüşmüşlerdir.

Rüşvet Maznunları

Rüşvet almakla maznun ilkin ci ceza zabıt kâtiplerinden Turhan ve Salih beylerin dün birinci cezada muhakemelerine devam olunmuş, vazife kararile evrak ağırceza'ya gönderilmiştir. 11 Temmuzda muhakemeye devam edilecektir.

Doktorların Müracaatı

Kazanç vergisi hakkında doktorların fikirlerini Maliye Encümenine bildirmek için Ankara'ya giden Tevfik Salim Pağ. dün gelmiş, fikirlerinin kabulünden emin bulunduğunu söylemiştir.

Kumarbazlar Yakalandı

Kasımpaşada Hacı isiminde birinin kahvesinde kumar oynandığını haber alan Polisler burasını ansızın aramışlar ve içerde Ali, Nuri, Mehmet, Hasan isiminde dört kişiyi cürmü meşhûr halinde yakalamışlardır. Kahveci hakkında da takibat yapılacaktır.

Belediyenin Faaliyeti

Belediye bu mevsim içinde Şehrin muhtelif yerlerindeki yolların tamir ve ya ycniden inşasına başlayacaktır.

Pariste Bizans Sergisi

Paristeki Luvr Müzesinde açılan eski Bizans Eserleri Sergisine Müzeler İdaresi de iştirak etmiş ve sergiye çok kıymetli iki tepsî, iki altın madalya ve Fenari İsa mesçidinde bulunan bir mozaik gönderilmiştir. Bu eserler yarım milyon liraya sigorta ettirilmiştir. Geçenlerde Londrada açılan eski İran işleri sergisine müzeden gönderilen eserler büyük takdirlerle karşılanmıştır.

Son Posta'nın Resimli Hikâyesi:

Pazar Ola Hasan B. Ve Kulaktan Kulağa Fısıltılar

1 : Vekil — Hasan Bey... Şurada iki kişi kulaktan kulağa birşey fısıldıyorlar, bak!

2 : Vekil — Hasan Bey... Bak, şurada da üç dört kişi "fıs, fıs, fıs" birşey söylüyorlar.

3 : Vekil — Ne konuşuyorlar acaba? Alehimize birşey mi söylüyorlar? Ne dersin?

4 : Hasan B. — Eğer herkesi açık söylemekten menederseniz böyle gizli gizli konuşurlar, ne söylediklerini ne sen anlarsın, ne de ben!

Şevkilin Nutkunu Aynen Neşrediyoruz

Kariler Muharrirleri Nasıl Görüyorlar? Anketimize Gelen Cevapları Muntazaman Neşrediyoruz

Anketimiz şudur: Matbuatta imzaları çok görülen, birçok eserleriyle size kendilerini tanıttırmış muharrirler vardır: Nazım Hikmet, Valâ Nürettin, Peyami Sefa, Mahmut Yesari, Ahmet Haşım gibi. Şimdi size soruyoruz:

- 1 - Bu muharrirleri hayalinizde nasıl tasavvur ediyorsunuz? (Genç mi, ihtiyar mı, güzel mi, çirkin mi, züppe mi, ağırbaşlı mı falan.)
 - 2 - Ne kazandıklarını tahmin edersiniz?
 - 3 - Nasıl yaşadıklarını zannedersiniz?
- Bu üç soruların cevabını yazıp bize gönderiniz. Arzu ederseniz bir de resminizi ilâve ediniz. Gelen cevaplar sıra ile neşredilecek ve anketin sonunda bu muharrirlerin her biri hakkında bu üç soruların, gazetemiz tarafından, hakiki cevapları verilecektir. Hakikate en ziyade yaklaşan karilere o muharririn imzalı bir fotoğrafı ile, imzalı eserleri hediye edilecektir.

Peyami Sefa B.

1 - Orta yaşlı bir genç. Çirkin değil, güzel diyebiliriz. Amma çok güzel değil. Ağırbaşlı. (Fatih - Harbiye) deki Şinasi gibi. Lâkin bazan (Majit) gibi züppeleşmek istediği gösterir.

2 - Ayda vasatı kazancı 300 lira.

3 - Yaşayışının göze çarpan cihetleri: Musikiye bilhassa alaturkuya meftundur. Nerede bir konser, nerede güzide bir musiki âlemi, partisi olsa orada hazırır. Kambarsız düğün olmadığı gibi Peyamisiz konser olmaz. Akşamları birkaç kadeh parlatmak ona neş'e veren bir itiyattır zannedirim. Güzel sanatlara müteallik hareket ve eserlere şiddetle alâkadar olur. Birazcık temettuhten zevk alır gibi görünür. Bir parça hasis olmasına rağmen iyi giyinir, iyi yaşar. Çapkındır.

Nazım Hikmet B.

1 - Genç. Tam güzel değil, adalı, balık eti bir vücut. Kalender.

2 - Ayda vasatı kazancı

100 liradan fazla değil.

3 - Derbeder, kalender bir yaşayış. Daimi bir hürriyet havası içinde her türlü salon külfetlerinden azade serbest bir hayat. Mefkûre adamları gibi korkusuz.

Valâ Nürettin B.

1 - Orta yaşlı, çirkin, kıyafete itina etmez. Ağırbaşlılık ile züppeleşme arasında dolaşır. Ağır başlılığa daha fazla meyıldır.

2 - 300 - 350 lira ayda vasatı kazancı vardır.

3 - Mütevazı ve hoşsohpettir. Yorulmadan pek çok yazar. Yazdığı kadar da okur. Muharrirlik hayatının haricinde kadına ve işkiye düşkündür.

Solâmi İzzet B.

1 - Orta yaşlı, çirkin yakın. Züppe.

2 - Ayda 250 lira.

3 - Çapkın ve maceralı bir hayat yaşar. Ukalâğı sever. Malûmat sahibi olduğunu aleme anlatmak ve hiçbir zaman ihmal edilmemek arzusu ile (arada sırada) hocalık yapar; tefahhürden çekinmez.

Fevzi İştık

fi 4 üncü sayfada]

indedir. Evvelâ mat-

diğerini murakabe

Fena sözler, fena

nemleketin efkârını

amete sevk ediyorsa

ik etmiyen matbuat

arak cesurane

üzerine atılmak

en efkârı umumiyeyi

ek, zehirden kurtar-

dır. Halk idaresinde

ziyette bulunanlar

idare eden Başve-

bi hususî mes'uliyet

hüthassis olmak lâ-

edi yaşındaki çocuğa

mek için muallimi

ok takayyüdata tâbi

Bir milletin efkârına

fikir telkin etmek iddi-

bulunan adamlar da

akım murakabelere tâbi

alidir.

Bu murakabelerin başında

uni murakabe gelmez. Bu

murakabelerin başında evvelâ

er matbuat gelir. Ondan

ara cemiyetin siyasi hayatın-

bulunanlar murakabe eder.

anunî murakabeler son çare-

rdir.

Arkadaşlar; ben birçok zan-

anlar gayretle ve endişe ile

Istanbul çok neşriyat ve mücadelâta muhatap olduğu halde efkârı umumiyesinde salim bir sükûnet hâsıl olmuştur. Bir de asıl gördüğüm terakki matbuat meselelerinin bütün memlekette uyandırdığı heyecan ve infialdir ki B. M. Meclisi ona bugün müşahit olmakla milletin efkârı umumiyesine tamamen tercüman olmuştur. Böyle bir aksülâmel ve hassasiyetin uyanması bence matbuat hürriyetinin suiistimaline sahne olan bir memlekette büyük bir terakkidir. Eğer fikirlerimize siyasi hayatımıza müessir olmak iddiasında bulunan matbuata karşı bütün memleketin alâkasını ve heyecanını aynı derceye varırdabilirsek mesele yoktur. Matbuat murakabe altına girmiştir ve fazla söyledikleri, aşkın ve taşkın gittikleri işler için milletin murakabesi altına girmişlerdir. Halbuki bugün demeyim de dün kadar vaziyet aksine idi.

Tecvüz edenler devletin resmi kuvvetlerini dahi kendi tesirleri altına almak iddiasında idiler. Hürriyet suiistimalâtına karşı eğer B. M. Meclisinin alâkası matbuatın mücadelesi, halkın intibahı efkârı feyakkuz halinde bulundurabilirse ondan sonra kanunların iyi işlenmesi ve doğru tanzim edilmesi için zemin ihzar edilmiş demektir.

Şimdi arkadaşlar bu maruzatımla hükümetin elinde bulunan kapatma salâhiyetini niçin kullanmadığını izah etmiş oldum zannediyorum. Çünkü cemiyet içinde Matbuat hürriyetinin müsbet veya menfi kullanılmasının eşkâlî tezahür etmedikçe hükümetin elinde bulunan salâhiyetin kullanılmasından ne bir mana çıkar, ne de bir fayda hâsıl olur. Bu yalnız birşey ifade eder.

Hükümet kendi takdirine göre tenkide maruz olmaktan korktuğu için o salâhiyeti fevkalâde kullanmıştır.

Bir hükümet böyle bir hükme maruz olmayı arzu etmez. Fakat bu nihayet şahsî bir meseledir. Hükümet kanunun kendisine verdiği salâhiyeti kanunun gösterdiği lüzum ve zaruretler karşısında şahsî hislerden tecerrüt ederek kullanmaya mecburdur. Bu noktai nazardan haklıdır. Fakat millî hayatta matbuat hürriyetinin faydalı ve mahzurlu tesirleri hakkında bir intiba ve muhakeme hâsıl olmadıkça

takdiri salâhiyetlerinin kullanılmasından fayda çıkmaz. Bence bugün içinde bulunduğumuz devir hukukşinasların devirdir. Matbuat ne marifetler yapıyor? Bu hususta görmediğimiz tecrübe, görmediğimiz misal kalmamıştır. Mahkemeye giderler, daha dava yapılmadan efkârı umumiyede, hâkimler üzerinde tesir yapmak için azami şantaj yaparlar. Matbuatın şu şirkete, bu şirkete müracaat ederek şantaj yaptıklarını dahi iştihimdir. (Çok çok sesleri) Matbuat herhangi bir mahkemeye verildiği zaman oradan kurtulmak için mutlaka bir kolayını bulurlar. Temditler, tecditler, mazeretler ve zaruretlar nihayet mütecevizler cezasız ve tecavüze uğrayanlar mahkûm..

İntibahı mucip olacak hiçbir gayret misali yoktur. Görüyorsunuz ki mesele kükümet için şahsî bir mevzu değildir. Eksik olan şey şudur: Adalet yerine gelmiyor. Bu evvelemlerde munhasıran hukukşinasların vazifesidir. Eksik olan ve hata olan şeyimiz nedir? Hâkim buna karışmaz. Hâkim kendisine verdiğimiz usul ve kanunu tatbik eder. Hukukşinaslar bu kadar tecrübeye göre eksiğin nerede olduğunu bilmezler mi?

Kezalik gazeteciler, rejimi müdafaa için bu memlekette cümhuriyet terbiyesi vermek için mes'uliyet almış olan gazeteciler fena istikamette bulunan arkadaşlarımız ne oyunlar yaptıklarını hepimizden iyi bilirler. Sonra vatandaşlar, müteessir ve muztarip olan vatandaşlar, neden ıstırap çektiklerini herkesten iyi bilirler. Okadar çok tecrübe yapılmıştır ki bu tecrübeler bir araya gelince bu memlekette matbuat hürriyetini rencide etmesin, onun feyizlerinden istifade eden her türlü suiistimalini bertaraf edecek olan bir kanun meydana çıkarılmak mümkündür. Biz böyle bir kanun lâyihası hazırladık. Fakat iddia edemeyiz ki bu lâyiha ile bütün ihtimalâtı derpiş ederek milletin hayatını teşevvüşten kurtaracak bütün tedbirleri temin edebildik. Bu hususta Büyük Millet Meclisinin müzaheretini isteriz. Burada çok tecrübeli olan ve her biri bir işte ihtisas kazanmış birçok arkadaşlarımız vardır. Çalışılan encümenler de faal bulunurlarsa memlekette matbuat hayatını vatanın menafii

ile vatandaşların menafii ile telif edebilecek bir surette tanzim etmeye imkân vardır. Sizden bu muaveneti rica ederim. Eğer bu da kâfi gelmezse endişe etmiyorum. Çünkü fena bir matbuat hayatının memlekete verebileceği zararları herkesten ziyade kudret ve salâhiyetiniz vardır. Evet o da kâfi gelmezse yeni bir tedbir düşünürsünüz. Bugün için alınacak başka bir tedbir yoktur. Bütün bu infialler alâkadarları intibaha sevk etmek için kâfi bir derstir. Şimdi alacağımız ilk tedbir matbuat hayatında hürriyeti temin eden sui istimalin zararlarını mümkün olduğu kadar meneden iyi bir kanun vücade getirebilmektir. Bunun için bilhassa hukukşinasları vazifeye davet ederim.

Memlekette bulunan mütehasıslardan da istifade edersiniz. Hukuk nihayet muayyen bir memlekeite idaresini tanzim etmek içindir. Amelî birşeydir. Hukuk mücerret birşey değildir. İdareden mes'ul olduğumuz memlekette halkın ihtiyacı ne ise esas prensipi muhafaza ederek onun istediği bir kanun vücade getirmeliyiz Biz bir kanun lâyihası tetkik ettik. Hal için gördüğüm başka bir tedbir yoktur. Eğer ümidimiz gibi matbuat hayatını memlekete zarar vermeyecek, bilâkis memlekete serbest münakaşanın feyzini temin edebilecek bir istikamet vermek müyesser olursa halk idaresinin geçmeğe mecbur olduğu ilk ve müşkül merhaleyi muvaffakiyetle atlamağa olacağız.

Bu muvaffakiyet sizin olacaktır. (Şiddetli ve sürekli alkışlar)

Kari Gözile Gördüklerimiz

Seyrisefain İdaresinin Nazarı Dikkatine

Seyrisefain idaresinin Binadırma ve Bigaya tahsis ettiği vapurlar muayyen günlerinde akşam saat altıda kalkmaktadır. Bu suretle vapurların akşama iki saat kala hareket etmesi, işini gücünü bitiremeyen birçok tacir ve halkın vapuru kaçırmasını ve eşyalarının elinde kalarak meyusen geri dönmelerini intaç etmektedir. İdarenin gerek halkın, gerekse kendi varidatının menfaatine olarak bu noktayı nazarı dikkate alacağını ümit ediyoruz. Bandırmalı Celep Kâmil, tüccardan Gönenll Tahsin, tüccardan Bandırmalı Mehmet

Diğer taraftan, Yunan mesaili hakkında Mattheus'le benim göndereceğim haberler arasında ziddiyet olacağına şüphe yoktu. Zaten ilk münakaşamız da Yunan ahvali hakkındaki telgraflar yüzünden çıktı. Her ikimizin de Atınadaki vaziyet hakkında biri diğerine zıt haberler vermemizde bir faide görmüyor ve arkadaşımızın faaliyetini sırf resmi düşmanlar, yani Türkler, Bulgarlar, veya Almanlar hakkında malûmat toplamağa hasretmesi prensipini ileri sürüyordum.

Bugün, bu satırları yazarken, o zamanları göz önüne getiriyorum da Mattheus'le okadar bile geçinebildiğimiz

Resminizi Bize Gönderiniz, Size Tabiatınızı Söylüelim...

Resminizi bize gönderirseniz size tabiatınızı söyliyebliriz. Fakat bunun için gönderilecek resimler iyi ve tabii pozda çıkmış olmalıdır. Takli mütehasıssız mütealeasında hataya düşmesin.

Talimatlarını anlamak üzere bize resim gönderen karilerimiz hakkında mütehasıssızın mütealeasını aşağıdaki satırlarda okuyabilirsiniz:

[Fotoğrafi dercedilmeyecektir.]

Mustafa Sabri Efendi: İşlerinde dikkat ve ihtiyata riayet eder. Menfaat temin etmiyen teklif ve mesaiye râğbet etmez. Samimiyetini de israf etmez. Tecessüse mütemayildir.

Kâzım bey: Ağırbaşlı, cesur, nasil ha-

unutmaz. Güzellikten hoşlanmaz, hiddete, şiddete pekara b-

etmek istemiydi. Sells-lik kaçakçılığın da şudu casusluk teşkilâtına denilen mesesi için teşebbüs tanzim ede V nin lüzumsuz olarak ticaret mümessilligine bahşetmiş olduğu salâhiyetlere müdahale edilmesine memanaat etmesi üzerine bu teşebbüs te suya düşmüştü.

V, her hareketini hakkı göstermek için sık, sık C den bahsediyordu. Fakat C dediği bu adam kimdi? Nerede idi? Nenin nesi idi? Sebebi mevcudiyeti ne idi?.. Bunu kimse bilmiyordu.

Bu bilmemezlik bizimle C nin arasında öyle bir anlaşmamazlık husule getirdi ki, (Arkası var...)

İNGİLİZLERİN YAKIN ŞARKTA CASUS TEŞKİLÂTI

-Yazan: Makenzie-

No. 79

tesir yapıyordu. Filhakika Hasluck'la Mattheus'in o mahzenindeki hayatı, tıpkı Paris piyasası için izbelerde sun'ı bir surette yetiştirilen mantarların hayatına benziyordu. Hasluck'un kendi işi başından aşığı halde telgraf şifre etmekte muavenet etmesini menedeğim ordum. Sami gâi zamanda da telgraf Arac kûme muavenetin sırf ih bulunanunu, kerton dos-

yası işlerinin herhalde esas olduğunda da ısrar etmek mecburiyetinde kalyordum.

Mattheus'ye yardım edecek kimse yoktu. Onun için kullanacağı bir adamın sayanı itimat olup olmadığını anlamak için bizim adamlarımıza müracaat etmek mecburiyetinde kalyordu. Adamlarımızın işi olmadığı zaman arzusunu is'af etmek kolaydı. Fakat ekseriya bunlar okadar meşguldüler ki,

onları mühim ve müstacel bir işten alıp ta Mattheus'nün gösterdiği adamların takibine koymak kabil olmuyordu.

Bundan maada işin bana ait cihetini casusluk işlerinden uzak bulundurmam istiyorum. Çünkü diğer memleketlerin Atınada casusluk yapmakta olduklarından şikâyet ettiğimiz vakit, Yunan hükümetinin bize kendimizi misal göstermek suretile müskit bir cevap vermesine mâni olmak istiyordum.

Elhasıl Mattheus'nün sefarette yerleştirilmesinin vaziyetini zayıflattığı kanaatinde idim ve onun işleriyle münasebattar olmasını hiç arzu etmiyordum.

MECLİSTE MATBUAT MESELESİ GÖRÜŞÜLDÜ

Birçok Meb'uslar Söz Söylediler, Matbuat Meselesinden Bahsettiler Muhalef Neşriyatta Rejime Hücum Vaziyeti Gördüklerini Söylediler

Ankara, 5 (Telefonla Hususi Muhabirimizden) — Bugün öğleden sonra Millet Meclisinde büyük bir kalabalık vardı. Samim locaları tamamiyle dolmuş, sefirler de gelmişti. Celse 2,45 te açıldı. Bazı meb'uslar manidar nazarlarla matbuat locasına bakıyorlardı.

Başvekil İsmet, Meclis Reisi Kâzım Paşalarla Ali Bey grup halinde salona girdiler.

İlk defa yeni Kütahya meb'usları Hacı Mehmet ve Rasim Beylerin mazbataları reye kondu ve kabul edildi. Sonra Fazıl Ahmet, Süreyya ve Ahmet İhsan Beylerin matbuat hakkındaki takrirleri okundu.

İsmet Paşa Kürsüde

Takrir okunduktan sonra İsmet Paşa kürsüye gelerek istizahı mevzu bahis etti ve "iki noktayı yüksek nazarlara arz etmek isterim," diyerek bu noktaları şöyle anlattı:

1 — İstizahta hükümetin tedbir alması istenmektedir. Hükümet kendisine verilen salâhiyetleri isabetle tatbik etmektedir.

2 — Cereyan eden ahval, mevcut tedbirlerin کافی olmadığını göstermektedir, deniliyor.

Söz Alanlar

Bu sırada birçok hatipler söz aldılar. Bunlar arasında Süreyya, Ahmet İhsan, Mazhar Müfit, Ziya Gevher, Yunus Nadi, Ali Saip, Şeref, Refik, Fazıl Ahmet, Refik Şevket, Emin, Hamdi, Yusuf (Denizli), Şevket Turgut, Necip Asım, Rasih, Galip Beyler vardı.

Başvekil kürsüden ayrıldıktan sonra ilk olarak Süreyya Bey kürsüye geldi ve söze şöyle başladı:

— Takririmizin manasını ve istihdâ ettiğimiz gayeyi teşrihe lüzum görmüyorum. Takrir vuzuhla yazılmış, ve maksadı meydandadır. Bizi bu takirri yazmaya sevkeden esbabı ve kayı teşrih ve tahlil edeceğim.

Ziya Bey Kürsüde

Matbuat gazetelerinin bazı fıkralarından bahsedeceğim. (Yarın) (Türk Cumhuriyeti) geçirdiği inkılâp tarihleri hakkında bir gününü daha yaşıyor.)

— Bu da memurları hükümet aleyhine tahrikten başka birşey değildir dedi. Süreyya Bey bundan sonra dedi ki:

— Herhangi bir serseri matbuatı eline alıp şahsi hırs için kullanılabilir mi? Buna müsaade edilen memlekette ne müessesese, ne de mukaddesat kalır.

Bir Mukayese
İstanbul tramvaylarına menafii umumiyeye ile alakadar diye kontrol vaziediyoruz da birkaç serserinin elindeki gazetelere bir hak, diye nasıl kontrol koymuyoruz? Muasir memleketlerde kontrolsüz hiçbir iş işlemez. Oralarda gazeteler ya büyük şirketlerin, cemiyetlerin, yahut firkaların elindedir.

Bu gazetelerin muharrirlerini şirketler, cemiyetler, firkalar kontrol eder. Şirketler, cemiyetler, firkalar da hükümet kontrolü altındadır. Bizde matbuat tamamen kayıtsız ve şartsız yaşıyor. Hükümetten bu noktayı rica ediyoruz:

Bir yankesicinin kolunu polis tuttuğu zaman yankesicinin masuniyeti şahsiye iddiası ne-

ları için daha fena ve seniini yapıyorlar. Bu faziletsiz adamların dolambaçlı plânlarının iç yüzünü çok iyi biliyoruz. Bu istidatta olan adamlar, vatan düşman çizmeleri altında çığnenirken aynı hainane işi yaptılar. Düşman ordularına, Sultan ordularına girdiler. Millî kuvvetler cepheye çalışırken milleti arkasından, kalbinden vurdular. Biz onları o vakitten beri biliyorduk.

Onlar ihanetlerine devam ederlerken biz imanımızda musurdük. Bunlar maneviyatımızda en küçük sarsıntı yapmadı. Bunların darbeleri bizi sindirmedi, yıldırmadı.

Basiretimizi, gayretimizi artırdı. Nihayet vatan kurtuldu, millî hâkimiyetimize kavuştuk. Cumhuriyeti ilân ettik. Bu sefer harp cephelerinde değil, matbaa mevkiinde ahzı mevki ederek karşımıza çıktılar. Tenkit ve serbest münakaşa gibi mukaddes hürriyetleri bizim hürriyetimiz diye suiistimal ederek cümhuriyet aleyhine, inkılâp aleyhine zehirli bir silâh gibi kullanmaya cür'et ettiler.

Bunlar o kadar tezvirci ve namerttirler ki vatanperver muharrirlerin yazdığı yazıları başka makamlar tarafından kerhen yazdırılmış yazılar gibi gösterdiler.

Bu adamlar, Türk milletini ümitsizliğe, kadirnaşınahşığa sevkettiler.

Bunlar iftiracı, tezvirci, yılcı, bozguna mahlûklardır.

Son Neşriyat

Süreyya B., bundan sonra son neşriyatı mevzuu bahis etti. Heyeti Vekilenin otomobilleri mes'alesine ait bir fıkra'yı okudu.

Rasih B. (Antalya) Bağır-
dı: "Bunlar mı cümhuriyetçi? Onlar, Çerkes Etem ortakları., Süreyya Bey, devam ederek 1926, 1928, 1930 seneleri bütçelerinin mukayesesine ait yazıyı mevzu bahis etti ve 20 milyonluk israf iddiasını izah etti.

— Kanunu Esasî ile idare edilen devletlerde olduğu gibi bizim Teşkilâtı Esasîyede matbuata dair olan maddede: "Matbuat, kanun dairesinde serbesttir," denilmektedir. Bu kanun ne suretle tesbit edilmiştir? Bunda üç şekil vardır. Müfrit Mutedil, müstebit. Müstebit bir kanun yapmak bizim hatır ve hayalimizden geçmez. Yapacağımız kanunda neyi mikyas addedeceğiz? Şüphesiz ki yazıcı ve okuyucuların hal ve şam ile mütenasip bir kanun yapılmalıdır.

Nasıl Kanun?
İlim ve irfanına şahit olduğumuz arkadaşlardan sarfınazar. kalem oynatan, küfür ve zehir saçan yazıcıların haline bakalım. Bunların hepsinin tercümeihal ve mazileri lekeli. İlgal ve Mücadeleli Milliye zamanındaki ef'al ve hareketleri cümlemizin malûmudur. Müsbet ve fikre müstenit muhalefete boyun eğeriz. Hiçbir müsbet fikir beyan etmeden bütün hakikatleri inkâr ederek bazan inkâr, bazan küfür, bazan zehir saçan bu kalem sahipleri Mücadeleli Milliye ile uğraşan vatanperverlere ozaman "Celâli eşkiyası," dediler.

Dün Millet Meclisinde söz alan Meb'uslardan Hamdi, Yunus Nadi, Necip Asım ve Yusuf Beyler

kadar garipse bu kabil bir muharririn kalemi kırıldığı zaman bu adamın hürriyeti matbuattan bahsetmesi de okadar gariptir. Hürriyeti matbuat kanunu, namuslu vatandaşların kanunudur. Mutlak hak ve mutlak hürriyet diye nazari hiçbir mefhum olmadığı gibi hakikatte de yoktur.

Mazhar Müfit Bey Kürsüde

Sonra Mazhar Müfit B. kürsüye çıktı ve alkışlandıktan sonra şöyle başladı:

— Kanunu Esasî ile idare edilen devletlerde olduğu gibi bizim Teşkilâtı Esasîyede matbuata dair olan maddede: "Matbuat, kanun dairesinde serbesttir," denilmektedir. Bu kanun ne suretle tesbit edilmiştir? Bunda üç şekil vardır. Müfrit Mutedil, müstebit. Müstebit bir kanun yapmak bizim hatır ve hayalimizden geçmez. Yapacağımız kanunda neyi mikyas addedeceğiz? Şüphesiz ki yazıcı ve okuyucuların hal ve şam ile mütenasip bir kanun yapılmalıdır.

Nasıl Kanun?
İlim ve irfanına şahit olduğumuz arkadaşlardan sarfınazar. kalem oynatan, küfür ve zehir saçan yazıcıların haline bakalım. Bunların hepsinin tercümeihal ve mazileri lekeli. İlgal ve Mücadeleli Milliye zamanındaki ef'al ve hareketleri cümlemizin malûmudur. Müsbet ve fikre müstenit muhalefete boyun eğeriz. Hiçbir müsbet fikir beyan etmeden bütün hakikatleri inkâr ederek bazan inkâr, bazan küfür, bazan zehir saçan bu kalem sahipleri Mücadeleli Milliye ile uğraşan vatanperverlere ozaman "Celâli eşkiyası," dediler.

— Kırkı ay, yıldızlı bayrak artık bu memleketi saadet veremez," dediler. Bize hain dediler. Karşımıza çıkıyorlar. Vatanperverlik satıyorlar. Meğer biz haini vatan imişiz. (Gülüşmeler).

Ne İstiyorlar?

Şimendifer yaparsın. Efendim şimendifer yapılır mı? Ecdadımızdan kalma develer var. Deveye binelim derler. Peki deveye binelim dersin. — Aman efendim, herkes tayyare ile uçarken deveye binilir mi? derler.

Tasarruf yapalım dersin. Biçare memurları atıyorsun, günah değil mi? Derler. Peki atıyalım dersin! Bu işsizler toplamaş, millet parasını saçıyorunuz derler.

Dumlupınar, Başkumandanlık Muharebesi hiçbir, manası yoktur, derler. İşte onların nazlarında hürriyeti matbuat budur. Hürriyetten bahsederek serbestii matbuat altında rejime, devlete, en yüksek bir makama yani Gaziye dil uzatırlar.

Hürriyeti matbuat bu mudur? Biz de demokratız ama, bizim demokrasimiz başka bir demokrasidir.

Biz Neyiz?

Sahte hürriyet cinayetlerinden, Harbi umuminin tecrübelerinden istifade ederek yaptığımız bir demokrasidir.

Vatandaşın saadeti için önmüde yürüyen Büyük Gazinin demokrasisini biliriz. Biz memleketi, vatandaş saadete sevkeden bir mektebin, bir mesleğin salikleriyiz. O meslek Kemalizmdir, biz Kemalimiz, bizim İstedığımız şudur:

İstedğini yaz, küfür, söv, fakat duçarı tahkir olan vatandaşın haysiyet ve şerefini gayet seri surette Adliye huzu tamir et.

Kanunlar Kafi Değilse..

Eğer mevcut kanunlar, bizi buna isal etmiyorsa, vekillerimizden bunu serian istihsal edecek yeni bir kanun istiyoruz.

Gazetelerin boğazlarını tıkmayalım demiyoruz. Nasrattin hocanın dediği gibi, "o beni boğacağına, ben onu boğayım. Bunların içinde kelime koltuğunda diyenler de var.

Bu sırada Rasih B. dedi ki: "—O mutlaka Yahudidir de onun içindir.,"

Mazhar Müfit B. devamla:

— Bizim, serbestii matbuatı boğmak aklımızdan geçmez. Matbuat, mademki bir mürebbi ve bir mekteptir. Onun derbeder ellerde olmasını istemiyoruz. Binbir kazaktan kaçmış herifin küfürleri yazıcılık demek değildir.

Yazıcılarımızın tahsil görmüş, ilim ve irfan sahibi zevattan olmasını istiyor.

Mes'ul Müdürler..

Müdürlü Mes'ul diye beş, on aceze vardır. Beş, on para verirler. O hapiste yatar, muharrir Ef. bildiğini okur, sahibi imtiyazla bağıyazıcı vatandaşın hücum ettikleri zaman haksız iseler mes'ul olsunlar, hakları varsa olmasınlar.

Bu hainler hakikaten haindir. Yılan gibi bir parça güneş görür görmez zehir saçarlar. Bazen öyle sinerler ki..

Hatip sonra Şeyh Sait, Kubilây hadiselerini anlattı ve bunların, bu yılanların eseri olduğunu söyledi ve şöyle devam etti:

—Bu kürsüden millete bağıyorum:

Efendim inanmayız, kanmayız, bu yazılar türrehattan ibarettir.

— Hatip sonra İsviçredeki karilerin münevverliğini, böyle gazeteleri tükürüp yere attıklarını anlattı.

Ziya Gevher Bey Kürsüde

Üçüncü olarak kürsüye Ziya Gevher Bey geldi ve şöyle başladı:

— Karşımızda birtakım mücrimler var. Ellerinde kükrekler, kazmalar, baltalar, mütemadiyen tahrip etmek yıkılmakla meşguldürler, dedi.

Ahmet İhsan B.

Müteakiben Ahmet İhsan B. söz aldı ve dedi ki:

— Meclisinizde yeniyim. Fakat matbuatın eskisiyim. Meclise gelmeden evvel tesir altında idim. Mecliste âmirler varmış. Eller kalkarmış. İtiraf ediyorum ki yanlışım. İki aydır buradayım. Serbes münakaşalar için ediyim. Şimdi inkılâp, hele harf inkılâbı sayeside her tabakaya nüfuz ediyor. Onun için muhalif matbuatın tesiri artıyor.

Ahmet İhsan Bey bundan sonra matbuat hürriyetinin şakavete vasita olamayacağını, eskiden Abdülhamidin gazetecileri kendi hükümeti aleyhine kışkırttığını, bugün muhaliflerin rejimi yıkmak istediklerini söyledi.

Y. Nadi Bey Diyor ki:

Bundan sonra Yunus Nadi B. kürsüye geldi, sözüne matbuatın müdafaasına başladı ve: "Matbuat iki taraflı keskin bir kılıçtır. Kullanmasını bilmiyene zarar verir.,", dedi. Sonra 31 mart, Şeyh Sait ve Menemen hadiselerinde matbuatın mes'um rolünden bahsetti ve bunu müteakip te aleyhindeki ithamlara

cevap vererek hiçbir bir tek aksiyonu olmasa bile bir cürüm olacağını anlattı ve şöyle dedi:

— Benim servetim yurdur? Vardır. Hem de hazine sığmayacak hazinedir. O da firkamızın suplarının hepsinde olan hazinesidir.

Ali Saip B. Kürsüde
Söz sırası Ali Saip Bey'e gelmişti. Kürsüye çıkış şöyle başladı:

— 12 senedir Matbuatınunun tadiline uğraşarak arkadaşınızım. Fakat Matbuat Kanunu işi yok. Vahdeti kılığında giden gemi azya arak efkârı ile rejimi yıkabilirim zihabı düşenler var. Rejimi kuranı yıkmak istiyorlar. Zaman gelmiştir zannediyorlar. Akıllarına şaşarız. Gazinin verdiği ruh okadar yüksektir ki, hükümet kuvvetleri harekete geçmeden vatan çocukları ne yapacağını bilirler.

Ali Saip Bey bundan sonra (Yarın) Başmuhariri Arif Oruç Bey aleyhinde bildiklerini anlatarak onun mücadele sırasında Ankara'ya gelen bir kafilenin Gaziye 30 bin altın götürdüğü günü Çerkes İpsiz Receb ihbar ederek kafile halkı boğdurmak ve paralarını almak istediğini, fakat İpsiz Receb'in bunu kabul etmediğini bankaları dolandırdığını, tedarikli olmak için gazetesi tesini karışının, eşyasını annesinin üzerine çevirdiğini, makinesini de 3000 liraya rehine ettiğini söyledi. Sonra d. Yılmaz sahibi Kadri Beyle İzmirdeki muhalif gazete sahipleri hakkında beyanatta bulundu ve birinci celseye nihaye verildi.

İkinci Celse
İkinci celse açıldığı zaman ilk olarak kürsüye Edirne meb'usu Şeref Bey çıktı ve dedi ki:

— Menfi ve muzır herşeyi çığneyeceğiz. Yılan kafası ezer gibi ezeceğiz.

Bundan sonra daha birçok meb'uslar söz aldılar ve umumiyetle muhalefetin rejime ihanet ettiği neticesine vardılar.

Müstakil meb'us Halil B. de memleketin sükkura muhtaç olduğunu söyleyerek dedi ki:

— Bütün düşmanları vatanın hariminde boğan vatanın büyük oğlu devletin başındadır.

Başka söz istiyen kalmamıştı. Bu kabil neşriyatı yapanların hudut harici çıkarılmaları hakkında iki celse arasında yirmi imzalı bir takrir hazırlanmıştı. Sıra takrirlerin okunmasına geldiği zaman bu tekliften sarfı nazar edildiği anlaşıldı.

Sonra Ali B. (Afyon) ve birkaç arkadaşının verdiği takrir okundu. Bu takirde yeni hazırlanan matbuat kanunu lâyihası şimdilik kâfi bir tedbir sayılarak hükümete itimat edilmesi ve ruznameye geçilmesi teklif olunuyordu.

Meclis yarın (bugün) ikide toplanacaktır.

[Bugün kadın sütunumuzu dercedemedik. Patron kuponu gedinci sayfamızdadır.]

BAŞVEKİLİN NUTKUNU AYNE NENEŞREDİYORUZ

İsmet Paşa Matbuat Hürriyetinin Herşeye Tağmen Tesisi Lâzımgeldiği Fikrindedir..

MEVKALÂDE TEDBİRLERE LÜZUM YOKTUR

Meakiben, Başvekil İsmet Paşa'nın hazretleri vaki istizaha hakları tarafından serdolu nütaleata karşı atideki zaratta bulunmuşlardır: Muhterem Efendiler; Hammevzubahs olan meseleler eyecan ve infial ile bahar. Memlekete zarar olabilecekleri misaller, teğettikleri esaslar, intibahıdır. Bütün bu tafsilâtin hükûmete teveccüh eden takdir etmiyor değilim. Kadar şikâyet mahal verici için hükûmetin birçok birlerde eksiklik etmiş olmaktadır. Matbuat hürriyetinin suitsaline karşı hükûmetin elinde darı tatbik olacak hem saiyet vardır, hem de memlekette mer'i olan kanunlar vardır. Kanunların cereyanı tabiisini bilirsiniz. Şahsiyata taallük eden matbuat cerami, şahıslar tarafından mahkemelerde tahnik olunur. Hükûmete taallük eden ceram de mahkemelerde takip olunur. Hâkimlerin vereceği hükümler ile şikâyetler adli neticeye raptolunurlar. Hükûmetin bundan başka da bir salâhiyeti vardır. O da kendi takdirine göre herhangi bir gazeteyi intisardan men ederek kapatmaktır. Eğer matbuat hürriyeti memlekete feyiz verecek bir tarzda devam etmiyorsa, birçok mahzurları davet ediyorsa, bundan tevellüt eden şikâyetleri derece derece kısımlara ayırmak lâzımdır. Ya kanunî yolda takip ederken zabıta, Müddeiumumiler, Adliye ve saire tesirâtı göstermeye kifayyet etmiyor veya onların sahaları haricinde kalan meselelerde hükûmet kanunun kendisine verdiği salâhiyeti tatbikte ihmal ediyor veyahut mevcut olan dert elde bulunan salâhiyet ve mer'i olan kanunların, hükümlerin haricine çıkacak kadar ciddiyet ve ehemmiyet peyda etmiştir. Bunun için hükûmet birşey teklif etmiyor. Size bu üç istikamette cevap vereceğim. Bir defa vaziyet nedir? Hatipler bu meseleyi muhtelif cepheden izah ettiler. Ben burada geçen sözleri dikkatle dinledim. Zaten hatiplerin gösterdiği endişeyi yalnız burada Büyük Millet Meclisinde vukubulan müzakerattan değil, halktan ve birçok vatandaştan da işitmişimdir. Mesele ehemmiyetle nazarı dikkate alınacak, müstacelen düşünülecek bir mahiyet almıştır. Müsaade buyurursanız bugünkü vaziyetin manasını izah etmek için size biraz eski zamandan bahsetmeliyim. Matbuat hürriyeti amelî sahada vazih ve kısa bir ifade ile nasıl anlaşılabilir. Bu memlekete ötedenberi istediği matbuat hürriyeti nedir? Bu memlekette - tabii her memleketin istidadı öyle - bir matbuat hürriyeti diye ilk önce mevkii iktidarda bulunan hükûmete karşı ulu orta ölçüsüz söylenebilmesi kastedilir. Milletlerde matbuat hürriyetinin ilk miyarı budur. Bu imkân katolunacak ilk merhalelerdir. Memlekette herhangi bir gazete çıkabilsin. Doğruca hükûmete karşı mevkii iktidarda bulunan kimse aleyhine - Me-

selâ İsmet Paşa - söz söyleyebilsin bunun böyle olabilmese matbuat hürriyetinin ilk miyarıdır. Söylenen sözlerin doğru veya yanlış olması münakaşası ondan sonra başlar. Milletler evvelâ bir neticeyi elde etmek için uğraşırlar ki biz de bunun için uğraşmışızdır. Hatta çocukluğumuzda böyle bir manzara görmek için müstak ve mütaahassir günler geçirmişizdir. Hükûmetler ise bilhassa uzun müddet söz söyletmeden kapalı kalmış devirlerden sonra kendileri aleyhinde söz söylenmesine tabammül edemezler. Her milletin hususî istidatları vardır. Kendi halkımızın da kuvvetli yerleri olduğu gibi zayıf yerlerini de bilmeliyiz. Meselâ: Yazı ile gösterilen herşeyi doğru zannetmeye halkımız daha ziyade mütemayildir. Gazete veya kitap basmış. Bunu mutlaka doğru olarak alır. Saniyen halkımız, aleyhinde söz söylenen mevkii iktidar sahibi bir adamın muhakkak itibarından kaybettiğini zanneder. Üçüncü nokta, kapalı devirlerden sonra matbuat hürriyeti ilk devrede daima bir inkılâp vasıtası olarak kullanılmıştır. Bundan hükûmetler çok korkarlar. İktidar ve nüfuzunun sarsıldığı bir zamanda 15 günlük bir fırsattan istifade edebilen gazeteler mevkii iktidardaki hükûmeti devirebilirler. Bu da bu memlekette ötedenberi heves edilen bir mevzu olmuştur. Bu sebeplerdir ki hükûmetler matbuatta kendi mevcudiyetlerinin ve siyasetlerinin tenkit edilmesine daima az tahammül etmişlerdir. Bu tehaşinin aksülâmeli olarak matbuat hürriyetinde ilk istihlal olunacak şey, hükûmet aleyhinde istenildiği gibi yazı yazmak hevesi olmuştur. Bu safha matbuat hürriyetinin ilk siyasi kademesidir. Bir millet siyasi hayatında inkişaf ve tekâmül ettikçe, onu idare edenler tecrübeli ve muktedir oldukça, bu siyasi safhayı atlatmak kolaydır. Büyük Millet Meclisi, milletin mukadderatına hâkim olduğundan beri geçen safhalar ve geçirdiği tecrübeler okadar mühimdir ki matbuat hürriyetinin hallolunmaz zannolunan bu ilk sarsıntılı safhası, muvaffakiyetle hallolunmuştur. Mevkii iktidarda bulunan hükûmete, hatta haksız olarak ulu orta herşey söylenebiliyor. Ne rejimin kuvvati ne de mevkii iktidarda olanların nüfuzu derhal zail oluyor. Esas olarak bildiğimiz zâfları mütemediyen terbiye ve ıslah etmeye vakit ve çare bulabiliyoruz. B. Meclise itimat edip te cesaretle söyleyebilirim ki, bir muhalif cereyanın derakap vücuda getireceği bir tehlike derpiş etmiyoruz. Böyle bir tehlikeyi tasavvur etmiyoruz. Arkadaşlarım, şimdi bundan sonra geçirmeye mecbur olduğumuz safhalar matbuat hürriyetinin daha güç, daha mülâk safhalarıdır. Asıl hallolunması lâzımgelen güç şeyler de bunlardır. Bilirsiniz ki, propaganda bu asrın başlıca silâhlarından biridir. Matbuat hürriyeti bugün yüz sene evvel zannolunduğundan daha ziyade ehem-

miyet peyda etmiştir. Kıymeti bundan yüz sene evvelinden daha ziyade artmış değil, aynı kıymettedir. Tehlikesi daha ziyade artmıştır. Propaganda eğer müsait saha bulursa bir memlekette bir millette yıkılmıyacak zannolunan en kuvvetli bir binayı dahi yıkabilir. Muntazam, şuurlu muayyen bir hedef aleyhine tevcih edilen propagandanın zaman ile sarsamıyacağı hiçbir kuvvet yoktur. (Doğru sözleri) Arkadaşlar; propaganda ile kastolunan hedefi yıkmak için hakikate muhalif söz söylemek te lâzım gelmez. Hatta doğru söyleyerek limaksadin yapılan tertipli bir propaganda hakikati yere sermek için kâfi gelebilir. Hiçbir memleket bütün meselelerini halletmiş ve cemiyetin bütün ihtiyaçlarına kâfi gelecek vesaiti elinde tutar değildir. Her memleketin bin tane ihtiyacı vardır. Eğer bir cemiyetin hayatı mutlaka fena görmek ve gösterilmek istenilirse onun her muvaffakiyetli işinin her tarafını veya eksik tarafını göstermek mümkündür. Nekadar şuurlu ve anlayışlı olursa olsun hiçbir millet muntazam müstemir ve daimi bir propagandanın tesiratina tahammül edemez. Bundan 50, 100 sene evvelki nazariyeler nihayet fikir münakaşasından ibarettir. Siz söylersiniz, ben söylerim, dinlenilir. Hangi tarafı doğru bulurlarsa onu kabul ederler, denilir. Halbuki bugün birçok devletler hatta aralarında münasebet kurmak için yekdiğeri aleyhinde propaganda yapılmamasını şart koyacak kadar ileri gitmişlerdir. Bu memlekette asırlık, hürriyet memleketleridir, ki, bugün milletler tarafından yekdiğeri aleyhine maksadı mahsus ile yapılacak propagandaların zararlı tesirlerine tahammül edemeyeceğini iddia ve ilân etmektedirler. Demek ki muayyen maksatla yapılan propagandaların tesiratina milletin müdafaa edilemezsinin mukavemet edebileceğini zannetmek hatadır. Bir cemiyetin hayatını mütemediyen fena gösteren bir neşriyat o memlekette hiçbir hayır vücuda getirmez. Gençler ve çocuklar mütemediyen fena idare olduklarını, herşeyin fena olduğunu, milletin büyük diye, iyi diye tanyacak hiç birşey olmadığını duya duya, okuya okuya yalnız bedbin ve meyus adamlar olurlar, milletin istikbalini idare edecek çocuklar genç yaşlarında bu kadar zehirli hava teneffüs ederek istikbale çıkarlarsa milletin atisinden nevmî olmak lâzımdır. (Bravo sesleri) Muttarit ve mütemedi fena neşriyat bir memlekette ahlâki ifsat eder. Matbuat hürriyetinde bilhassa suüstimalâta karşı beklenen bir fayda vardır. Matbuat vazifelerini iyi ifa ederse mevkii iktidarda bulunanlar, sahibi nüfuz olanlar, suüstimalde tevekki için ayrıca bir murakabe için de ve tayakkuza mecbur bulunurlar. Matbuat hürriyetinden beklenen başlıca faydalardan biri

budur. Fakat şuurlu bir murakabe ifa etmek değil de munhasıran fena görmek ve göstermek olursa bununla yapılan murakabe sui istimalâtı tenkis etmez. Bilâkis bütün aklı erenleri hırsız olmağa teşvik eder. Çünkü namuslu adamın kolay kolay hırsızlıkla itham edilebilmesi hırsız muamelesi görmesi, asıl hırsızları herkesin kendileriyle beraber olduğu zannına düşürür ve hırsızlar utanacak bir mevzu kalmadığını iddia ederler. (Bravo sesleri, alkışlar) Ahlâki meselelerde hükûmet adil olmazsa hükûmden beklenen netice berakis olur. Mademki matbuat dediğimiz mevcudiyet bir murakabe salâhiyeti iddia ediyor, eğer aynı zamanda kendilerinde mes'uliyet hissinin bulmazlarsa ahlâk üzerinde, fikir üzerinde, cemiyet üzerinde tesirâtı tamamen akim kalır, hayır tamamen makûs olur. Arkadaşlarım: Birçok müzahedelerinden bahsettiler. Müsaade buyurursanız sizi teferruata girmeyerek yormayayım. Bugün heyeti celilenizi ıstraba sevkeden ve birçok vatandaşlarda aynı ıstrabı ve endişeyi uyandıran dert şudur: "Bir nevi çaresizlik vardır ki halledilemiyor. Bu çaresizliğin nasıl bir neticeye varacağını kimse tahmin edemiyor. İktisadi ahval üzerinde ise menfi neşriyatın tesiri ahlâk üzerindeki tesiri gibi fazladır. Onun kadar tahripkârdır. İktisadi meseledir. Zaten tedbirinin bulunması anlaşılması güç ve birçok şeraite tâbi olan mülâk mevzulardır. Eğer bu mevzular üzerinde dahi mes'uliyet ve hakikat hissinden maada olan küçük hisler, ihtiraslar hâkim olursa zaten anlayışı karışmış olun mustarıpler büsbütün yanlış istikamete sevk olunur. Bunun yakın bir misalini söyleyeyim. Meselâ bu sene büyüye müvazene getirmek için tasarruf yapmak mecburiyetinde kalıyor ve birçok külfetler, zahmetler ihtiyar ediyorsunuz. Bunu efkârı umumiye nazarında şu istikamette teşrih etmek gayet kolaydır. Mademki bu tasarruf yapılabiliyordu, daha evvelki seneler için yapmadınız? Bu tasarrufları daha evvel yapaydınız bugün daha çok paranız bulunacaktı, bugünkü sıkıntıyı çekmezsiniz; halbuki bu tasarrufları yapıyorsunuz fakat bususî bir buhran içinde vesaitin kifayetini temin edebilmek için birçok ihtiyacı kasretmek suretile yapıyorsunuz. Tabii bu tasarruf şu seviyede maişeti olan bir zatin varidatından bir miktarı azalır azalmaz gıdasını yarı yarıya kısmağa mecbur olması kabildendir. Böyle tasarruflardan çok elem duyulur. Çünkü yarın bunların tatbikatı başladığı zaman birçok ihtiyaçların kasrolunduğu anlaşılacaktır. Daha fazlası lâzım olan mekteplerden talebelerden bir kısmını ihmal edildiği anlaşıl-

acaktır. Daha fazlası lâzım olan hastanelerden bir kısmının tehir edildiği anlaşılacaktır... Vesaire.. Bu tasarruf ancak ıstrarlı zamanlarda tevessül edilebilecek zarurî bir tedbir mahiyetindedir. Böyle meselelerin anlaşılması tabii istikametten şaşırılıp ta başka istikamete sevk edildiği vakit efkârı umumiye zehirlenecektir. Bunlardan memlekete fayda değil zarar hâsıl olur. Öyle şeyler gördüm ki artık tashih denilen mefhum muhitten çıkmıya başlamıştır. Herhangi yanlış bir havadisin neşrolunduğunu görüyorum. Güzel. Yanlış işitmiş olabilirler veyahut farkında değildirler. Bunun çaresi mutad olan medeni olan, insani olan çaresi bu işin doğrusu bundan ibarettir demektir. Tebliğ yaparsınız, alırlar. Ya inanmadıklarını gösterirler veyahut tahrif ederek neşrederler. İnanmadığını göstermek daha iyi bir şeydir. Çünkü bir mukabeleyi davet eder. Fakat tahrif ederek neşredenler bu zihniyet odur ki hakikatlerin tağtil olunmasından, hakikatlerin anlaşılmasından fayda ve menfaat beklemek zihniyettir. Hakikatlerin tahrif olunmasından ve hakikatlerin anlaşılmasından fayda bekliyen zihniyet mahzû şerdir. (Bravo sesleri, alkışlar) Eleminizi tahrik etmemek için size başka misaller söyleyeyim. Arkadaşlar kâfi derecede misaller söylediler. Efendiler dava başına tekrar geliyorum. Matbuat hürriyetinde bir nevi çaresizlik kendini göstermektedir. Hakikat hilâfında hâsıl olan bir kanaati tashih etmeye imkân yoktur. Yeni herhangi bir siyasi veya iktisadi meseleyi doğru bir istikamette münakaşa etmek imkânı yoktur. Mütemediyen tahsilde bulunan talebe üzerinde, çitinde bulunan köylü üzerinde, şehirde yaşayan vatandaşlar arasında zehirli hava çığırleri zehirlenmektedir. Bunun neticesi neye varacaktır? Çare olmak üzere derhal hatıra gelen elinizde bulunan bir salâhiyeti yani kapatmak salâhiyetini tatbik etmektedir: Bunu tatbik etmedik, vaziyete çare değildir de onun için tatbik etmedik. Senelerdenberi ısrarla anlatmak istediğimiz bir prensip vardır. Matbuat hürriyeti meselesi. Artık bir hükûmet meselesi değil, bir millet meselesidir. Hükûmet meselesi zannolunan matbuat hürriyetinin bir millet meselesi olduğunu söyleyebilmek için bunları söyleyen adamın senelerce her türlü tenkide maruz olması ve bunlardan ürkmeyecek, korkmıyacak kudrette olduğunu ispat etmesi lâzımgelmıştır. (Bravo sesleri, alkışlar) Eğer bundan üç beş sene evvel bu bir hükûmet meselesi değil, milliyet meselesidir, deseydim o vakit mevkii iktidarda olan adam efkârı asıl tevcih ettiğimiz hükûmet meselesine çevirmek için meseleyi böyle teşrih ediyor denilecekti.

Bugün vaziyeti cesaretle anlatmamın sebebi İsmet Paşanın bütün bunları millete anlama akıyla söyleyecek, imtihanını geçirmiş olmasıdır. (Şiddetle alkışlar) Matbuat hürriyeti denilen meseleyi korkmaksızın milletin asrî idaresinde esaslı bir vasıta olarak ele almak zamanı gelmiştir. (Bravo sesleri) Birinci mesle şudur: Matbuat hürriyeti bu asrın en yenî en müessir milli vasıtalarında biridir. Memlekette matbuat olmaksızın halk idaresinin bulunduğunu farzetmek ihtimali yoktur. İkinci mesle şudur: Matbuat hürriyeti iyi kullanılmıyan yerde memleketi salaha sevk etmez. Bilâkis o memleketin batırılmasını tacil eder. Bu iki zıttı telif etmeye mecbursunuz. Bugün Türkiyenin mukadderatına hâkim olan B.M. Meclisi bu iki zıddı telif vazifesi karşısında bulunuyor. Matbuatin hürriyeti baki kalacak ve matbuat hürriyeti memlekete zarar vermeyecektir. Bu istikamet yalnız hükûmetin elinde değildir. Bu hükûmetin eline en sonra geçecektir. Bunu bütün milletin müşterek vazifesi ve müşterek meselesi olarak zihinlere telkin etmek lâzımdır. Eğer hocalar kürsülerinde tahsil ettirdikleri çocuklara mütemediyen zehirli hakalara içinde yüzdüklerini görürler ve aldanmamız dört beş şursuz kendini kaybetmiş. Küçük ihtiraslar mağlûp olmuşlar bu marifetleri yapabilir, diye mütemediyen söylemelerse, eğer bu memleketin hukukşinasları baştanbaşa zehirli olan bu havayı görürler zerre kadar müteessir olmazlar ve lâkayt kalırlarsa İsmet Paşa bu eseri nasıl halletsin? (Alkışlar) Rasgeldiğim gazeteyi kendi takdirime göre kapatacağım. Ertesi günü tekrar kapatacağım. Böyle bir hayatın halk idaresile münasebeti nedir? Ben bunu bugün böyle kulanacağım. Yarı başkası yapabilir mi? Memleketin hukukşinaslarının, hocalarının meseleyi münhasıran hükûmete bırakması memleketi kapkara bir istibdada sevk etmeleri demektir. (Süreklî alkışlar. Bravo Paşa sesleri.) Diğer bir nokta da şudur: Matbuat hürriyeti denilen şu halk idaresini tanızm ede usullerde ve siyasi mücadelede milletlerin evvelâ geçirmeye mecbur oldukları geçittir. B. M. Meclisi kürsüsünden birçok vesilelerle matbuat hürriyetinin zararlarına karşı davanın yine matbuat hürriyeti olduğundan bahsolunmuştur. Bu nedir? Bu meseleyi, matbuat faaliyetinde hizmete taallük eden gizli ve dolaşık usulleri en iyi yine gazeteler bilirler. Hayatına zarar veren istikametlere karşı salim kanaatte bulunan matbuat cesaretle mücadeleye mecburdurlar. Matbuat hürriyetinin zararlarını evvelâ arkadaşları olan diğer matbuat bertaraf etmelidir. (Devamı 6 inci sayfada)

Hergün

Misyoner Yetiştirmesi
Değil
Misyoner Düşmanıyım
M. ZEKERİYA

Büyük Millet Meclisinde ceryan eden müzakerat esnasında Ali Saip Beyin şahsından da bahsettiklerini gördüm.

Urfa meb'usu benim için belli başlı bir ittihama bulunuyor: Beni Misyonerler yetiştirmişmiş.

Beni millet nazarında körletmek için muarızlarım hakkında bundan, bu yanlış ve mânasız ittihamdan başka birşey bulamamaları benim için bir iftihar vesilesi, onlar için de bir zaaf alâmetidir.

Tarruza uğramış her şahsın kendini müdafaa etmesi en tabii hakkı olduğu için, ben de bu itham karşısında kendimden bahsetmeye mecbur olurum ve bundan dolayı ciddi den müteessir ve muztaribim.

1 — Beni Amerikada Misyonerler okutmadılar. Mütarekenin başlangıcında, Amerikanın çelik kiralı namile maruf ve şarklılara muhabbeti ile meşhur (Charles Cranc) isminde bir Amerikalı, masrafı kendi tarafından ödemek üzere Amerikaya altı talebe gönderdi. Bunlardan birisi benim. Bu adam misyoner değildir. Bir fabrikatördür.

İstanbulda Amerikan Kız kollejinin de hamî heyetinin reisidir.

Bu adamın parasile her sene Amerikan Kız Kollejinde birçok Türk kızları yetişmektedir. Bunlar arasında meb'uslarımızın da kızları vardır.

Yine bu adam üç sene evvel kendi parasile, dünyanın en meşhur terbiye mütehasası John Dewey Türkiyeye getirtmiş, tetkikat yaptırmıştır. Bu zatın verdiği rapor Maarif Vekâletinin yeni programına esas olmuştur.

2 — Ben, Amerikada Misyoner mektebinde okudum. Newyorkta dünyanın en büyük ve en meşhur darülfünunlarından biri olan Kolumbiya Darülfünununda tahsil ettim. Tahsilimiz esnasında (Crane) hiçbir suretle bize müdahale etmemiş, hatta Amerikada bulunmamıştır.

3 — Amerikada bulunduğum üç sene zarfında Amerikalılara istiklâl harbinin gayesini ve ehemmiyetini anlatmak için Mew York Times gazetesile Current History mecmuasında muntazaman neşriyat ve mütemadi propaganda yaptım ve son zamanlarda Ankaranın istihbarat memuru olarak çalıştım. O vakit bu neşriyatım Ankara Matbuat Müdüriyetince, Pariste çalışan Ferit Beyce de takdir edilmişti.

4 — Amerikada yaptığım propaganda sayesinde oradaki Türkleri Anadolu'ya yardıma teşvik ettim ve bir defa da Himaye Etfal için (100) bin dolardan fazla para topladım. Türkiye Etfal Cemiyetinin temel direkleri bu para kurulmuştur.

5 — Yine Amerikada iker

Son Posta'nın Resimli Makalesi

1 — Bir genç kız, beğemediğimiz bir erkeği sevdiği zaman, ona acır, ve kalbini dinlediği için ona acırız.

2 — Kalbini susturup aklile hareket eden bir genci de evlilik hayatında bedbaht gördüğümüz zaman, zavallılar birbirlerini sevmemişlerdi ki, der, yine acırız.

3 — Hakikat şudur ki: Kalp nikbindir, aldanır. Kafa bedbindir, yanlış gösterir. Marifet bu ikisi arasında bir muvazene tesis etmektir.

BUGÜNÜN TELGRAF HABERLERİ

IRAK KIRALI

Bu Dakikada Ankaraya Vasil Olmuş Bulunuyor

Ankara, 6 (Hususi) — Irak Kıralı Faysal Hz. dün sabah erkenden Adanaya muvasalat etmiştir. Hükümdarı hamil tren bugün saat on birde burada bulunacak ve Kırâl büyük merasimle istikbal edilecektir. Faysal Hz. burada üç gün Gazi Hazretlerinin misafiri olacaklardır.

Sinir Buhramı

Bir Kadıncağız Az Daha Katil Oluyordu

Zonguldak, (Hususi) — Muayene edilmek üzere Bartından buraya getirilen Şükrü isminde birisi polis dairesinde birdenbire delirmiş, ortığı karma-karışık etmiştir. Şükrü bin müşkilatla teskin edilmiş ve muhafaza altına alınmıştır.

Bundan bir gün sonra böyle bir hâdise daha olmuştur; Kurucâşileden muayene için getirilen Fatma isminde bir kadın belediye dairesinde otururken birdenbire ayağa fırlamış ve eline geçirdiği bir bıçakla belediye reis vekilinin üzerine yürümüştür.

Garip Bir Karar

İzmir, 6 (Hususi) — Osmanlı ve Fransız bankaları dünden itibaren Afyon tacirlerimize kredi açmayacaklarını bildirmişlerdir.

Vakit gazetesine muntazaman Misyonerlerin aleyhinde neşriyat yaptım. Vakit kolleksiyonlarında bu yazılarım bugün de bulunabilir.

6 — Amerikadan döndükten sonra Resimli Ayda ve Son Postada Misyonerler aleyhindeki mücadelede devam ettim. Bu neşriyatım, hükümet tarafından ecnebi mekteplerde ilk tahsilin men'i ile neticelendi. Bununla da müftechirim.

İşte Misyonerlerin yetiştirdiğini iddia ettikleri Zekerîya, Misyonerlerin aleyhine böyle çalışmıştır.

Türkiyede hiçkimse benim kadar Misyonerlerle mücadele etmemiştir. Ve hiç kimse memlekete bu müesseselerin yapmakta oldukları zararı benim kadar anlatmamıştır.

Ben Misyoner yetiştirmesi değil, Misyoner düşmanıyım.

Bergamada Amerikan Filmlerini Andıran Bir Cinayet Oldu

İzmir, 6 (Hususi) — Bergamanın Kınık nahiyesi Belediye Memurlarından İsmail Ef. vazifesinde görülen bir kusurdan dolayı açığa çıkarılmıştır. Bu adam dün gece sarhos olmuş, gece yarısından sonra Belediye reisi Hacı Beyin evine bir merdiven dayamış ve ikinci kata çıkmış, oradan içeri girmiştir.

O sırada Hacı B. yatağında uyuyordu. İsmail Ef. cebinden tabancasını çıkarmış, Hacı Beye ateş etmiştir. Çıkan kurşun belediye reisini omzundan ağır surethh yaralamıştır.

Yazı Hürriyeti Baki Kalacak Ve Bu Hürriyet Zarar Vermeyecektir

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Beyin gezdirdiği bu taktir birkaç dakika içinde elli kadar imza topladı. Belki ekseriyeti de kazanacak, belki okunduğu zaman kabul edilecekti. Fakat Riyasete verileceği sırada İsmet Paşa isitti. Mani oldu.

İttihaz edilecek tedbirlerin kifayet edeceğini söyledi, vazgeçildi.

Artık hükümetin cevap vermesine sıra gelmişti. İsmet Paşa kürsüye çıkınca herkes yerinden doğruldu. Daha iyi işidebilmek için ileriye doğru uzandı. Başvekil:

— Muhterem Efendiler diye başladı. Yüksek bir sesle, dü-

şünülmüş, ölçülmüş, yerinde seçilmiş kelimelerle söylüyordu. Bedbinlik yavaş yavaş dağılmaya başladı. İsmet Paşanın kanaatları hakkında size evvelce bildirdiğim malumatın teyyüt ettiğini görüyordum. Evet Başvekil neşriyatı bağenmiyordu, acı kelimelerle tenkit ediyordu, fakat şiddet yoluna sapmıyordu. Mutedil bir düşünce çare gösteriyordu. Mütaleası ile alkışla ve ittifakla kabul edildi. Afyon meb'usu Ali Beyin taktiri üzerine ittifakla itimat beyan edildi ve diğer bir taktir ile de müzakerenin bütün gazetelerin ilk çıkacak nüshalarının ilk sayfalarında harfiyen ve bilâ mütalea neşrine karar verildi.

Çakirge Mücadelesi

Orhangazi, (Hususi) — İstanbul Ziraat Mücadele Müdürü ile Kocaeli Ziraat Müdürü, Karamürsel Kaymakamı, Ziraat Fen Memurlarile birlikte muntakamızdaki çakirge vaziyetini tetkik için İznigi ziyaretten sonra kazamıza gelmişler, mücadelenin safhaları hakkında malumat almışlardır.

Yağmurdan Sonra

Deverek, (Hususi) — Zonguldak ve havalisile burada yağın son yağmurlar neticesinde yollardan bir kısmı bozulmuş, Deverek - Zonguldak yolunun birkaç yeri çökmüştür.

Adana Lisosinde

Adana, (Hususi) — Lisenin son sınıf imtihanı bitti. Neticede (14) talebeden altısı muvaffak oldu ve sekiz talebede ikmale kaldı.

İster İnan, İster İnanma!

Evkafa ait eski eserler bulunan bir depo tetkik edilirken perde ile örtülü bir duvar göze çarpmış. Perde açtırılmış ve görülmüş ki duvarı süslüyen kıymetli çiniler sökülmüş, aşırılmış.

Geçenlerde buna benzer bir kıymetli evrak satışı yapıldı. İtiraz ve şikâ-

yetimiz üzerine meselenin ehemmiyeti anlaşıldı. Bu hâdisenin üzerinden bir zaman geçmeden buna benzer ikinci bir hâdisenin meydana çıkması bu gibi kıymetli eserlerin lâzımgelen ciddiyetle muhafaza edilmediklerine bizi inandırıyor. Sende ey kari

İster İnan, İster İnanma!

* Kalp Ve Baş *

Sözün

Hürriyet
İçin
Birkaç Sö

Ne yazayım?

Babam hürriyet öldü Ben onun yalnız büyük varisim. Hürriyet file duygusu, fitri olarak, mine hüceyrelere, hatta hüce renin protoplazması hüve içine karışmıştır.

Edebiyyat ile hürriyete can sem Yine bir Namık şeyda yetişir kimde

Diyan Namık Kemal ede bir sanianın mübalağası için kalmamıştı, istikbali görüştü Onun toprağında bir bin Namık şeyda yetişti. çöllere sürülen veya lesi dibine indirilen kahramanlardan başka Safayı, Tevfik Fikreti, Ahmet Rızayı, vatan kehanetine büyük bi olarak sayarım.

Neslimin yüz binlerle milyonlarla genci gibi, kabiliyetim nisbetinde, bu kafilendenim. Hürriyet türlü ideolojinin fevkindim verim; hayatın hür akışı hür oluşunun ezeli ve e bir kanunu gibi severim; hân ve buharın tazyika dayamaması gibi benim ruhi varlığı da genişlemeye taliptir ve kence sine hudut olarak uzviyet ve cem'yetin tabii nizamında başka hiçbir şey tanımaz.

Söz hürriyetinin münakaş edildiği günlerde benim yarın üzüntü ile, hayır, büyük b endişe ile bakmamı mazur görürünüz. Bugün, bu endişenin derin kederi içindeyim. Mec liste, yazı hürriyetini takyetmeyeceklerine dair verdikleri sözün hakikat olduğunu göreceğim güne kadar, ben, her gün, bu sütunda ne yazacağımı kendi kendime sormalı mecburiyetinde kalacağım.

324 temmuzile 1931 temmuzunun matbuat kanunları arasındaki fark, bana memleketimin istikametini açık bi ok işaretile gösterecektir. Ona göre sevineceğim, yahut.

1000 Tacir

Sicile Yazılmadıkları İçin Mahkûm Oldular...

Kanunî müddeti içinde ticaret siciline kaydedilmedikleri için binden fazla tacir mahkemeye verilmişti. Bunların muhakemesi kısmen bitmiş ve para cezasına mahkûm olmuşlardır.

Henüz müracaat edip sicile yazılmayanlar hakkında da tahkikat yapılmaktadır. Neticede bunlar da mahkemeye verileceklerdir.

Lâğında Boğuldu

Vatman İsmail Ef. nin bir buçuk yaşındaki kızı Nazire Şehremindeki evinin bahçesinde oynarken üstü açık lâğırma düşmüş ve boğulmuştur.

Aşkın Yesi

Karagümrükte oturan Abdullah Efendi sevdiği kızı alama maktan mütevellit yeisle kendini sol memesi üzerinden yaralamıştır.

Otomobil Kazası

Dursun isminde bir şoförün idaresindeki 1751 numaralı otomobil Topaneden geçerken Mehmet isminde birini yaralamıştır.

BİR HASTALIK

İzmir Bağlarında Harsarata Sebep Oldu

İzmir, 6 (Hususi) — Urla, Manisa ve Kasaba bağlarında son günlerde Pronosporos isminde bir hastalık baş göstermiş ve hayli zarar vermiştir. Ziraat fen memurları hastalıkla esaslî bir mücadeleye girişmişlerdir. Fakat mücadelenin çok çetin ve uzun olacağı, mahsulün biraz eksik alınacağı anlaşılıyor.

Lozan Günü

Hukuk Fakültesi Tezahur Yapacak

Lozan konfransının imzalandığı güne tesadif eden (24) Temmuz, Darülfünun hukuk fakültesinin Bayram olduğu için bugün Darülfünunda konfrans salonunda talebe tarafından tes'it edilecektir.

Hukuk Talebesi

Dün Reisin İntihap Etti

Darülfünun Hukuk Fakültesi cemiyeti dün toplanarak reisin intihabı yapmıştır. Reislige ikinci sınıf talebesinden Baki Bey seçilmiştir. İntihaptan sonra geçen seneki cemiyet reisi Muhiddin Beyin zimmetine geçirdiği iddia edilen (1600) liranın sulh ile halledilmesi teklifi müzakere edilmiş ve üç kişilik bir hakem heyeti teşkil olunmuştur.

Tarihi Bir Kolleksiyon

Eski Edirne Valisi Merhum Reşat Beye ait olup Emniyet Sandığında merhum bulunan çok kıymetli bir tarihi meşhûkat kolleksiyonu Maarif Vekâleti tarafından satın alınarak müzeye verilecektir.

Esrarengiz Bir Hâdise

Zonguldak, (Hususi) — Bu civarda Üzülmездеki maden ocağında esrarlı bir hâdise oldu. Ocak çavuşlarından Ramazan Ağa meçhul bir kurşunla kolundan yaralanmış, yere düştükten sonra tanımadığı birkaç kişi tarafından orman içine sürüklenerek götürülmüş, sabaha kadar orada alakomuştu. Ramazan çavuşu sabahleyin kaçıp kurtularak polise müracaat etmiş, başından geçenleri anlatmıştır. Ramazan çavuş, bir kadın yüzünden vaktile kavga ettikleri kardeşi Hakkı çavuşla onun kayıbraderi Nizamettinden şüphe etmektedir.

ABDÜLHAMİDİN SON GÜNLERİ

Ben Burada Bir Alâtını Tarihi Yazmıyorum Bir Adamı Tanımiya Çalışıyorum

NAKİLİ: ZİYA ŞAKIR 12

[Her hakkı mahfuzdur]

Alâtını köşkünün muhafaza hegeti zabitanı

Demişler ve kendilerine verdiğim eve kapanarak san'at hayatından vazgeçmişler.. Büyük bir paraları yoktu. Hatta (makam) dan çekilmeden biraz evvel, zaruret içinde yaşadıklarını bile duymuş ve müteessir olmuşum..

Abdülhamit susmuştu. Ben; bu büyük nimetşinashktan, ve daha ziyade o büyük feragat ve insanlıktan mütehassıs olarak mırıldandım: — zavallılar.

Abdülhamit, titriyen bir sesle devam etti.

— Buraya niçin geldiklerin manasını size anlatsam daha ziyade müteessir olursunuz. (Derin derin içini çektikten sonra) Bir gün Amelya ile konuşuyordum. Henüz izdivaç etmemişti. Bana olan şahsî muhabbet ve samimiyetinden bahsediyordu.

Dedi ki: — "Ben sizden çok iyilikler görüyorum ve sizi pek çok seviyorum. Bunun için gece gündüz sizi düşünüyorum. Her hükümdar gibi sizin de birçok düşmanlarınız var. Korkuyorum, günün birinde bir felâkete maruz kalıyorsunuz.."

Ben, kızın pervasızca söylediği bu sözlerden çok mütehassıs oldum. (İkbal) in ne olduğunu nasıl biliyorsam; (İdbar) in da insanlara mukadder olduğunu pek âlâ biliyordum. İçim zıtlı-yarak kıza sordum:

— "Şayet öyle bir felâkete maruz kalırsam ne yaparsın?" dedim. O, hiç cevap vermedi. Yalnız, iri siyah gözlerini kapadı. Uzun ve kıvrıkcık kirpiklerinin arasından, inci gibi iki damla göz yaşı parladı. Allah biliyor ya, ben, bu kızın muhabbetine inanmakla beraber, bu derecesini de biraz oyuncu rolü zannetmiştim. Fakat, artık oyunculuğu terkettiklerini işitiğim zaman o muhabbetin samimiyetine tamamen inandım. Aradan zaman geçti. Buraya geldik. Tabii malûmunuz

hâdisat, bize birçok şeyleri unutturduğu gibi, işte bu Amelyacığın da unutturmıştu. Zannederseniz, sizin İstanbuldan avdet edeceğiniz esnada idi. Bir akşam hava çok güzeldi. Sonbaharın bu son letafetinden istifade etmek için kuleye çıktım. Tenhaca oturdum. Kafamı dinliyordum. Birdenbire; (Tozelli) nin (Serenad) ını duydum. Bunu, çok severdim. Operalardan sonra, bunu isterdim. Amelya bu serenadı hem piyanoda çalar, hem de söyler ve beni mestederdi. O akşam, bu serenadı işitir işitemez, derhal gözümün önünde mazi canlandı. Dikkatle dinlemeye başladım. Dinledikçe sesini tanıdım. Ve o zaman, Amelyanın, gözlerinden dökülen o, inci gibi iki damla göz yaşını hatırladım..

Abdülhamit, susmuş.. Artık birşey söylememişti. Onun teessürüne hürmet ettim.. Ve kendisini, hislerle başbaşa bırakmak için, yavaşça çekildim. 5 kânunusani 325

Dünkü vak'a bana şunu anlattı. Artık Abdülhamid'i bürüyen esrar perdeleri birer birer kalkıyor.. Binaenaleyh ona, tam bir emniyet verebilirim, mahir bir operatör gibi onun kalbini en ince elyafına kadar açacak ve görebileceğim. Burada çok dikkat edeceğim birşey var. O da, hissiyatıma kapılmamak. Eğer onun çok tehlikeli gördüğüm sempatisi beni mağlûp ederse, o zaman partiyi kaybetmiş ve tarihin malı olan bir adamın çehresine kendi elimle makiyaj yapmış olacağım. Karar veriyorum:

Onunla karşılaştığım zamanlar, gördüğüm ve duyduğum her şeye tamamen lâkayit kalarak yalnız hâdisatı ve yahut onun tarafından vaki olacak beyanatı kaydetmekle iktifa edeceğim. Sonra.. Buradaki şahıslarla da lüzumundan fazla meşgul olmayacağım. Ben, bir (Alâtını) tarihi yazmıyorum.

Sadece bir adamı tanımiya çalışıyorum.

Bugün Abdülhamidi hiç görmedim. Öğleye kadar Müşfika kadın efendinin odasında kalmış. Öğleden sonra vaktini Âbit efendinin odasında geçirmiş. Kuleye tekrar çıkacak mı diye merak ettim. Çıkmadı.

Komisyoncu Sinyor Gabriyellanın kapısını çalarken, söze nereden başlayacağımı düşündüyordum.

Kapıyı, yine o güler yüzlü Yahudi kızı açtı. Açar açmaz: — A.. yine mi siz geldiniz?

Dedi. Bu sefer, gülmedim. Kaşlarımı çatarak: — Madam Alfredo ile görüşmek istiyorum. Kendisine haber ver. Dedim.

Hizmetçi, yukarı kata sendi. Arkasında, yeşil bir sabahlıkla Amelya merdivenlerden indi. Hakikaten Abdülhamidin dediği gibi, haşmet saçan bir güzellik..

Amelya çatik kaşlarının vakur edasile beni yukarıdan aşağı kadar süzdü.

— Sizinle hususî görüşmek istiyorum madam.

Dedim. Bir ân, tereddüt geçirdi ve sonra - Her halde korkak görünmemek için; — Buyurunuz.

Dedi.

Salona girdiğimiz zaman, hemen oturmadan kulağıma eğildim:

— Sözlerimizi kimse işitmemelidir madam. Sonra da; en çok sevdiğiniz bir adama fenalık etmiş olursunuz.

Dedim. Bu sözlerim üzerine birdenbire gözlerini açtı.. Üst kirpiklerinin kıvrıkcık telleri, kaşlarına karıştı. Şimdi onda zaptolunamayan bir hayret ve meserret vardı. İki tarafına düşen kolları geriliyor. Ve: — Aaaa....

Diye, kimin tarafından geldiğimi anladığımı hissederken parmakları avuçlarının içinde kıvınlarak, birdenbire yayılan vücudu daha ziyade süzülüyordu..

(Arkası var)

Ucuz

ve

Küçük

DOKTORLAR

DOKTOR AHMET HAMDİ

Zührevî ve dahili hastalıklar. Hane: Beyoğlu. Tariabaşı caddesi No. 145. Muayenehane: Galata Topçular caddesi. No. 164. —46

Paris tıp fakültesinden mezun

Cilt ve Zührevî hastalıklar mütehassısı

Dr. BAHATTİN ŞEVKİ

Kabul saatleri sabah sekizden akşam yediye kadar Babiâli Meserret oteli karşısında No. 135 birinci kat. —135

GÖZ ve Gözlük mütehassısı doktor Fuat Aziz Bey — Muayene ile gözlük satılır. Muayene ücreti alınmaz. Bahçekapı Hamidiye caddesi 50 numaralı mağaza. —18

EMRAZİ ZÜHREVIYE tedavihanesi — Doktor Aristidi Bey: Eminönü sabık Karakaş Han No. 8 —30

SATILIKLAR

TAŞRAYA AZİMET dolayısıyla devren satılık dükkân — Piyasanın en işlek mevkiinde üç yol ağzında her işe elverişlidir. Yemiş, Taşçılar caddesi Kuru yemişçiler köşesinde No. 78 börçekçi Hamdi Beye müracaat. —4

SATILIK DEĞİRMEN VALS— Yüz, yüz yirmi çuvallık bir Vals değirmeni yerine (Montaj Jetmek şartıyla) çalıştırıp ucuz fiatle satılır. Galalata Havra sokağı Camaat hanında Nuri Beye müracaat. —1

OTEL

ANKARADA Meydanpalâs — Meclis, Vekâletler, devair ve bankalara, ticaret müesseselerine çok yakın, Hâkimiyeti Milliye meydanında İş Bankası karşısında yeni inşa edilen "Meydanpalâs", oteli açılmıştır. Su, elektrik, banyo, kalorifer gibi temiz servis ve istirahatli haizdir. Ankaraya gitmek isteyenlere tavsiye olunur. —4

Bükreşte (Ford) Otomobilleri

Fordun şehrimizde açtığı montaj fabrikasında yapılan

YEDİNCİ PATRON KUPONU No. 3

Gazetemizde gelecek perşembe günü çıkacak Patronu bedava almak istiyorsanız, bu kuponu kesip saklayınız ve perşembeye kadar çıkacak kuponları toplayınız. Patronlarımızdan pek memnun olacaksınız. Patronlar neşredildikleri gündünden itibaren İstanbul karilerimiz bir hafta, taşra karilerimiz on gün içinde kuponlarını göndermelidirler. Bu müddet geçtikten sonra kuponlar kabul edilmez.

İLÂN LAR

Bahar geldi. Şehirlerden köylere, sayfiyelere çıkılacaktır. Kiraya verilecek eviniz, daireniz, odalarınız varsa veyahut kiralanacak ev, daire ve oda istiyorsanız: Aramak ve sormakla vakit geçirmeyiniz. (25) kuruşla size bu işi yapabiliriz. (16) kelimelik bir ilân kâfidir. Her kelime fazlası için bir kuruş ilâve ediniz.

DIŞ TABİPLERİ

DIŞ TABİBİ SUAT İSMAİL

Avrupadan gelmiştir. Yenipostane caddesinde İkbâl kütüphanesi karşısında No. 8, Telefon İst. 4156 —7

Diş Tabibi K. Jamgoçyan

Harbiye polis karakolu sırasındaki köşebaşında 73 numaraya nakletmiştir. Sabah 10 dan akşam dokuzaya kadar. —9

Diş Tabibi Necati — Cumadan mada her gün sabahtan akşama kadar hastalarını kabul eder. Pangaltı Hamam caddesi No. 17 —69

DIŞ TABİBİ AHMET HİKMET — Fenni surette ağrısız diş çıkarılır. Altın ve her nevi safi dişler, mutedil ve müsait şerait ile imal olunur. Ankara caddesi No. 151 —7

EV ALIYORUZ

EMLÂKİNİZİ SATMAK, KİRALAMAK için — İskele, şimendifere, tramvaya yakın olanlar müracaat. İstanbul dördüncü vakıf Han asma kat 29 —3

TERZİLER

KADIN terzisi Hırsto — Beyoğlu İstiklâl caddesi Olyo pasajı Olyo apartman No. 1 e nakletmiştir. —3

TAKSİTLE — Uzua vadeli, mutedil şerait ile en müşkül pesentleri memnun edecek şekilde modaya göre elbise yapılır. Babiâli No. 35 Yusuf Ziya. —33

SATILIK EVLER

SATILIK EV ve İKİ DÜKKÂN — Çağaloğlu Türk ocağı karşısında 56 - 58 - 60 - 62 numaralı kârgir ve iki bölüğü müstemil bir bap hane: Dokuz oda, hamam, terkos, elektrik, havagazı, bahçesi ve altındaki iki dükkân ile beraber satılıktır. Talipelerin içi-deki m. sahiplerine müracaatları. —2

MÜTENEVVI

Kolay Sünnet

Ameli yesi için meşhur Halepli zade doktor Talip Beye beş gün evvelden haber verilmesi. Sirkeci Nemlizade Hanı. Telefon İstanbul 1486 —15

BÜYÜK asri yorgancı — Son modaya muvafık temiz ve sağlam model üzerine ehven fiatle yorgancı imal olunur. Nurosmaniye caddesi 74 - 76 numarada Hasan Çavuş. —5

Taksitle — Thoman ve muhtelif markalı bisiklet ve Sarolea markalı motör bisiklet ve Gramafon uzun ve mutedil şeraitle verilir altıncı daire Tramvay durağında No. 159 Aleksandır Marengo —7

MEMUR ve MEMURE istiyoruz - İşsiz zamanlarımızda çalışarak ayda 90 lira kazanabilirsiniz. Bize mektupla sorunuz, içine 6 kuruşluk pul koyunuz. İstanbul posta kutusu 400 —3

İYİ USTA ARIYANLARA -- Mahmutpaşa yokuşunda Hürriyet otelinin içerisinde mobilye fabrikasında merdivenci ve küpeşteci mütehassısı ve bina tamirati fevkalâde yaparım. —1

ÖRÜCÜ HÜSEYİN — Yırtık, yanık, güve yeniği elbiseler emsaline tesadüf edilmez derecede bellisiz örülür. Galatasaray Pasajı Aznavur No. 13 —3

FRANSIZ, İNGİLİZCE — Erkek - kız: Gündüz ve gece. 18 senedeberi çok esaslı tanzim edilen deralerimize nasıl ve ne derece lisan öğre'iyoruz. Bunu iki ders tetkik edebilirsiniz. Divanyolu Firuzaga camii yanında lisan terdisanesi müdürü: ZİYA —8

DIKKAT THOMANN

Velespitlerinin alâmeti farika markası çift fildir. Mübayaaya edeceğiniz zaman turuncu renklere değil çift fli markalarına dikkat ediniz. Aldanmazsınız. Altıncı daire tramvay durağı 159 numara Aleksandır Marengo —6

Bir İngiliz Filosu

Kiel, 4 (A. A.) — Baltık denizinde hayli uzu bir cevellan yapılmış olan ikinci İngiliz filosu 1914 senesindenberi ilk defa olarak Kiel limanına gelmiştir. Ahali bu ziyareti büyük bir merak ve alâka ile beklemekte idi. Bu ziyaret resmî bir mahiyette değildir.

Miskin Hastalığı

Berlin, 4 (A. A.) — Ko enigsbeg hastanelerinden birinde bir miskin hastalığı vak'asına tesadüf edilmiştir. Garp memleketleri için fevkalâde bir hal teşkil eden bu vak'a tıp âleminin dikkatini celbetmiştir.

Ispanyada Grevler

Madrid, 4 (A. A.) — Gijon'daki grevler devam etmektedir. La Ferr'deki balıkçılar grevi vahim bir surette tevessül etmektedir. Hükümet fevkalâde tedbirler almaktadır.

İngilterenin Harici Ticareti

Londra, 4 (A. A.) — İngilterenin geçen 11 aya ait ithalât yekünü 57, ve ihracat miktarı 91 milyon İngiliz lirası olarak gösterilmiştir. 1929-1930 senesinin aynı devresine nazaran ithalâtta 66 ve ihracatta 25 milyon İngiliz liralık bir tenakus vardır.

Bir İzdivaç

Bükreş, 4 (A. A.) — Prenses İleana ile Arşidük Antoine dö Habsbourg'un izdivaçları 26 temmuzda Sofyada gayet hususî bir tarzda icra oluncaktı.

Susuz, Sabunsuz, Fırçasız
1 Dakikada **TIRAŞ** olmak için

RAZVITE

79 Champs - Elysees
PARIS

Kremini kullanınız. Yumşak muattar ve mükemmel bir cildiniz olacaktır. ANKARA'da SEYFULLAH ve NECİP Biraderler, İZMİR: MARGONATO ve DANON ecza depoları TRABZON: KİTABI HAMDİ KASTAMONU: ARIF ZADE ELEKTRİK EVİ ve İstanbul Bahçe Kapı Zaman ve Hasan ecza depolarında ve bilûmum meşhur itriyat mağazalarında bulunur. Deposu Yeşil Direk Sivacıyan Han No. 10

3 ayda ve **İNGİLİZCE** öğrenmek için

TAVSİYE EDİLECEK İKİ MÜHİM ESER:

Galatasaray Lisesi İngilizce muallimi Mister Thomson'un

İNGİLİZCE
Amelî-Gramer

İNGİLİZCE
Amelî - Ticarî

Bu kitaplar tatil esnasında size bir lisan kazandırır.

Bu kitaplar herbiri ciltli olarak 2 şer liradır.

Naşiri: Kanaat Kütüphanesi

66

Nedir?

VAPURLAR

Veli Zade Vapurları
KARADENİZ POSTASI

Sami vapuru
8 Temmuz
ÇARŞAMBA

günü akşamı Sirkeci rıhtımından hareketle mutabık iskelelerine uğrayarak Rizeye azimet avdet edecektir. Yük ve yolcu için Sirkeci Alâiye hanındaki acentahâna müracaat, Telefon: İst 980

Ruj Pertev

Pertev müstahzaratı fabrikasının son eseri ibdad.

Tamamen nebati boyadan ve gayri muzır mevaddan imal edilmiştir.

BAHRİSEFİT

FELEMENK BANKASI

İSTANBUL ŞUBESİ

İdare merkezi: AMSTERDAM

Mezun sermayesi: 25,000,000 FL.

Tediye edilmiş sermayesi: 5,000,000 FL.

İhtiyat akçesi: 3,250,000 FL.

Galatada Karaköy palata Telefon: Beyoğlu 3711-5 İstanbul tâl şubesi

"Merkez Postanesel ittisalinde Allalermel han, Telefon: İst. 569

Bilûmum banka muamelâtı

Emniyet Kasaları İcari

Patolog, Bakteriyolog

Dr. M. Lutfi

GÜLHANE SERİRYATI

MUALLİMLERİNDEN

Dahill, ve intani hastalar

Patolojik ve Bakteriyolojik muayeneler, icra olunur.

Adres: Babıali caddesi

vilâyet karşısı 15 No.

Muayenehanesi: Telefon İstanbul 2323 İkametgâhi: " " 2326

İstanbul 8 inci icra memurluğundan: Bir deynin temini için tahtı hacze alınıp paraya tabvillî mukarrer olan iki demir kasanın Yinipostane karşısında büyük Kınacıyan hanında tammuzun 11 inci günü saat zevali 12 raddele-rinde alenen müzayedeye vazolunacağından talip olanların vakti muayyeninde mahalli mezkûrda memuruna müracaatları ilân olunur.

AEG

ELEKTRİK-MALZEMESİ

YENİ

KATALOĞUMUZ

SİZİ

TENVİR

EDER

AEG

TÜRK-ANONİM-ELEKTRİK-ŞİR. A.Ş.

GALATA-BAHTIYAR-HAN

AEG

TÜRK-ANONİM-ELEKTRİK-ŞİR. A.Ş.

GALATA-BAHTIYAR-HAN

AEG

TÜRK-ANONİM-ELEKTRİK-ŞİR. A.Ş.

GALATA-BAHTIYAR-HAN

AEG

TÜRK-ANONİM-ELEKTRİK-ŞİR. A.Ş.

GALATA-BAHTIYAR-HAN

AEG

TÜRK-ANONİM-ELEKTRİK-ŞİR. A.Ş.

GALATA-BAHTIYAR-HAN

AEG

TÜRK-ANONİM-ELEKTRİK-ŞİR. A.Ş.

GALATA-BAHTIYAR-HAN

AEG

TÜRK-ANONİM-ELEKTRİK-ŞİR. A.Ş.

GALATA-BAHTIYAR-HAN

AEG

TÜRK-ANONİM-ELEKTRİK-ŞİR. A.Ş.

GALATA-BAHTIYAR-HAN

AEG

TÜRK-ANONİM-ELEKTRİK-ŞİR. A.Ş.

GALATA-BAHTIYAR-HAN

AEG

TÜRK-ANONİM-ELEKTRİK-ŞİR. A.Ş.

GALATA-BAHTIYAR-HAN

AEG

TÜRK-ANONİM-ELEKTRİK-ŞİR. A.Ş.

GALATA-BAHTIYAR-HAN

AEG

TÜRK-ANONİM-ELEKTRİK-ŞİR. A.Ş.

GALATA-BAHTIYAR-HAN

AEG

TÜRK-ANONİM-ELEKTRİK-ŞİR. A.Ş.

GALATA-BAHTIYAR-HAN

AEG

BÜYÜK BİR FEDAKÂRLIK

İstanbulda Eminönünde Valide Hanı ittisalindeki 4 numaralı büyük tayyare piyangosunun

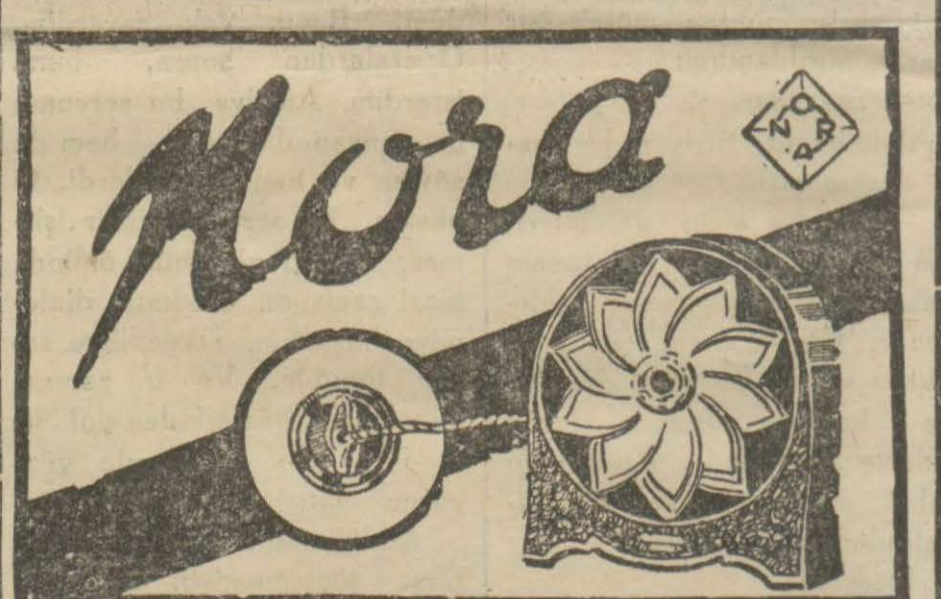
KADER R. Ventura GİŞESİ

altıncı keşide biletlerini 6 liraya satmakta ve ikramiye veya amorti isabet etmeyecek biletleri ikişer lira iadesini taahhüt etmektedir. Bu suretle asgari bir fiatla alınacak biletin en mühim keşideye iştirak ve 200,000 liralık büyük ikramiyeyi kazanmak talini

tecrübe etmiş olursunuz.

İstanbulun en kuvvetli,
en temiz, ve en ucuz

TELSİZ AHZESİ

Galatada Osmanlı bankası sırasında Kuleli mağazada istediğiniz kolaylığı bulabilirsiniz.

Şirketi Hayriyeden:

Boğaziçi vapurlarına mahsus yaz tarifesi Temmuzun altıncı Pazartesi sabahından itibaren tatbik olunacaktır. Tarifeler gişelerde satılmaktadır.

ZAYI — Şile askerlik şubasından aldığım terhis tezkerem xayı olmuştur. Yenisini alacağım. Eskisinin hükmü yoktur.

Şileli İbrahim oğlu İSMET

Doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı

DOKTOR

Hüseyin Naşit

Türbe, eski Hilâiahmer bina.

No. 10 Telefon İst. 2622

SON POSTA

Yevmi, Siyasî, Havadis ve Halk gazetesidir

İdare: İstanbul, Nuruosmaniye Şeref sokağı 35-37

Telefon: İstanbul - 22233

Posta kutusu: İstanbul - 741

Telgraf: İstanbul SON POSTA

ABONE FİYATI

TÜRKİYE — ECNEBİ

1400 kr. 1 Sene 2700 kr.
750 " 6 Ay 1400 "
400 " 3 " 800 "
150 " 1 " 300 "

Gelenevrak geri verilmez. İlanlardan mesuliyet alınmaz.

Mes'ul Müdür: Sabri Salim

Muğla Nafia Baş Mühendisliğinden:

Muğla vilâyeti dahilinde Milâs - Küllük yolunun 660 + 8 - 720 + 9 ve 460 + 9 - 130 - 11 inci kilometreleri arasında 2,220 Metre tul üzerinde yaptırılacak olan 18096 lira 17 kuruş bedeli keşifli imlâ ve blokaj ve alindiraj ameliyatı 12 - Temmuz - 931 tarihine müsadif pazar günü saat on beşe kadar zarf kabul olunmak ve saat on altıda encümeni vilâyette ihalei kat'iyesi icra kılınmak üzere kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılmıştır. Talipler şartname ve evrakı keşfiyeyi Muğla Nafia Dairesinden alırlabilirler. Teklifnamelerini kanunî teminatlarla birlikte muayyen müddet zarfında Vilâyet makamına vermeleri lüzumu ilân olunur.

Vasiyetnameler, Evlenme Mukaveleleri

Defterler, Kontrat Ve Senetlerinizi

YENİPOSTANE KARŞISINDKI

ALTINCI NOTER

DAİRESİNDE YAPTIRINIZ

Büyük bir liyakat, itina ve dikkatten çok

memnun kalacaksınız

Protestolar misli görülmemiş bir süratle gider.